

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2018 оны ... дугаар
сарын ...-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

ЗОХИОГЧИЙН ЭРХ БОЛОН ТҮҮНД ХАМААРАХ ЭРХИЙН ТУХАЙ

/шинэчилсэн найруулга/

НЭГДҮГЭЭР БҮЛЭГ НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

1 дүгээр зүйл.Хуулийн зорилт

1.1.Энэ хуулийн зорилт нь шинжлэх ухаан, утга зохиол, урлагийн бүтээлтэй холбоотой үүсэх зохиогчийн эрх болон түүнд хамаарах эрхийг хэрэгжүүлэх, хамгаалах болон соёл, боловсрол, инновацийг хөгжүүлэх зорилгоор бүтээлийг зөвшөөрөлгүйгээр болон төлбөргүйгээр ашиглах эрх зүйн үндсийг тогтоохтой холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино.

2 дугаар зүйл.Зохиогчийн эрх болон түүнд хамаарах эрхийн хууль тогтоомж

2.1.Зохиогчийн эрх болон түүнд хамаарах эрхийн хууль тогтоомж нь Монгол Улсын Үндсэн хууль, Иргэний хууль, энэ хууль болон тэдгээртэй нийцүүлэн гаргасан хууль тогтоомжоос бүрдэнэ.

2.2.Монгол Улсын олон улсын гэрээнд энэ хуульд зааснаас өөрөөр заасан бол олон улсын гэрээний заалтыг дагаж мөрдөнө.

3 дугаар зүйл.Хуулийн нэр томъёоны тодорхойлолт

3.1.Энэ хуульд хэрэглэсэн дараахь нэр томъёог доор дурдсан утгаар ойлгоно:

3.1.1.“зохиогч” гэж өөрийн оюуны бүтээлч үйл ажиллагаагаар шинжлэх ухаан, утга зохиол, урлагийн бүтээл туурвисан хувь хүнийг;

3.1.2.“бүтээл” гэж шинжлэх ухаан, утга зохиол, урлагийн салбар дахь зохиогчийн оюуны бүтээлч үйл ажиллагааны бодит үр дүнг;

3.1.3.“үүсмэл бүтээл” гэж өмнө нь туурвисан бүтээлд тулгуурлаж өөрчлөн найруулах, орчуулах, хөрвүүлэх, хураангуйлах, эмхэтгэх болон бусад хэлбэрээр өөрчилж, бүтээлч үйл ажиллагааны үр дүнд шинээр бий болгосон бүтээлийг;

3.1.4. “хавсарга урлагийн бүтээл” гэж гар урлал болон үйлдвэрлэлийн аргаар бүтээгдсэн ахуйн хэрэглээний урлагийн бүтээлийг;

3.1.5. “гүйцэтгэгч уран бүтээлч” гэж утга зохиол, урлагийн, эсхүл ардын урлагийн бүтээлийг дуулах, хөгжимдөх, жүжиглэх, бүжиглэх, унших зэргээр гүйцэтгэн тоглодог дуучин, хөгжимчин, жүжигчин, бүжигчин, уран уншигч болон бусад хувь хүнийг;

3.1.6. “фонограм” гэж кино урлагийн, эсхүл бусад дуу авиа бүхий дүрст бүтээлд оруулсан дуу авиа бүхий бичлэгээс бусад тоглолт болон бусад дуу авиа, эсхүл тэдгээрийн илэрхийллийн бичлэгийг;

3.1.7. “фонограм бүтээгч” гэж тоглолтын болон бусад дуу авиа бүхий, эсхүл тэдгээрийн илэрхийллийн анхны бичлэгийг санаачлан хийсэн, уг бичлэгийн тухайд эрх эдэлж, үүрэг хүлээх хувь хүн, хуулийн этгээдийг;

3.1.8. “дуу авиа бүхий дүрст бүтээл” гэж дүрсийг дуу авианы хамт үзүүлэх боломжтой, эсхүл дуу авиа оруулсан эсэхээс үл хамааран хөдөлгөөнт дүрс бүхий кино урлагийн болон түүнтэй төсөөтэй аргаар туурвисан бусад бүтээлийг;

3.1.9. “дуу авиа бүхий дүрст бүтээлийн продюсер” гэж дуу авиа бүхий дүрст бүтээлийг анх санаачлан зохион байгуулсан, уг бүтээлтэй холбоотой эрх эдэлж, үүрэг хүлээх хувь хүн, хуулийн этгээдийг;

3.1.10. “өргөн нэвтрүүлэг” гэж олон нийт хүлээн авах зориулалттайгаар тусгай тайлж унших төхөөрөмж ашиглан кодлогдсон дохио, дуу авиа, дүрс зэргийг утастай, утасгүй болон харилцаа холбооны бусад сүлжээгээр дамжуулах үйлдлийг;

3.1.11. “өргөн нэвтрүүлгийн байгууллага” гэж өргөн нэвтрүүлгийг олон нийтэд дамжуулах үйлчилгээ үзүүлэх хуулийн этгээдийг;

3.1.12. “олон суваг дамжуулагч” гэж утастай, утасгүй болон харилцаа холбооны бусад сүлжээгээр өргөн нэвтрүүлгийг тодорхой хүрээнд дахин дамжуулах үйлчилгээ үзүүлэх хуулийн этгээдийг;

3.1.13. “мэдээллийн сан” гэж компьютерийн програмаас бусад бүтээл болон мэдээллийг цахим орчин болон бусад сүлжээнийн орчинд бие даан нэвтрэх боломжтой байдлаар системтэйгээр зохион байгуулж бүтээсэн эмхэтгэлийг;

3.1.14. “хамаарах эрх” гэж гүйцэтгэгч уран бүтээлч, фонограм бүтээгч, дуу авиа бүхий дүрст бүтээлийн анхны бичлэгийн продюсер, өргөн нэвтрүүлгийн байгууллагын энэ хуульд заасан эрхийг;

3.1.15. “хамаарах эрхийн объект” гэж бүтээлийг шууд тоглосон тоглолт, дуу авиа, дүрсийг буулгасан бүтээлийн бичлэг, тоглолтын бичлэг, дуу авиа бүхий дүрст бүтээлийн анхны бичлэг болон өргөн нэвтрүүлгийн байгууллагын дамжуулж байгаа өргөн нэвтрүүлгийг;

3.1.16. “ардын урлагийн бүтээл” гэж ард түмний дунд аливаа хэлбэрээр үеэс үед уламжлагдан дамжиж ирсэн, бүтээгдсэн, илэрхийлэгдсэн, нутгийн уугуул болон тухайн нутаг дэвсгэрт оршин суух иргэдийн сайжруулсан, хөгжүүлсэн, зохиогч нь тодорхойгүй, биет болон биет бус хөгжим, дуу авиа /уртын болон богины ардын дуу, ардын хөгжим, уламжлалт зан үйлд хэрэглэгдэх дуу авиа, хөөмий/, дүрслэх урлаг, гар урлал, ёслолын баг, хувцас хэрэглэл, гар хивс, гар урлал, хөдөлгөөн үйлдэл, бүжиг, тоглоом, наадам, ёслол хүндэтгэлийн үйл ажиллагаа, уламжлалт спорт, бичмэл хэлбэрт байгаа уламжлалт үлгэр, яруу найраг, шүлэг, домог, оньсого, ертөнцийн гурав, үгс, магтаал, туульс зэрэг аливаа уламжлалт соёлын илэрхийллийг;

3.1.17. “компьютерийн програм” гэж компьютер болон бусад тооцоолон бодох төхөөрөмж, хэрэгслээр уншигдах боломжтой, тодорхой үр дүн гаргах, үүрэг гүйцэтгүүлэхээр байршуулж, системчлэн зохион байгуулсан зааварчилгааны бүрэлдэхүүн байгууламж бүхий програмын хэлээр бичигдсэн кодыг;

3.1.18. “зохиогчийн эрх эзэмшигч” гэж зохиогч, энэ хуульд заасны дагуу шинжлэх ухаан, утга зохиол, урлагийн бүтээлийн ашиглах онцгой эрхийг эдлэх бусад хувь хүн, хуулийн этгээд, эсхүл тэдгээрээс эрх шилжүүлэн авсан хувь хүн, хуулийн этгээдийг;

3.1.19. “хамаарах эрх эзэмшигч” гэж гүйцэтгэгч уран бүтээлч, фонограм бүтээгч, дуу авиа бүхий дүрст бүтээлийн анхны бичлэгийн продюсер, өргөн нэвтрүүлгийн байгууллага, энэ хуульд заасны дагуу хамаарах эрх эдлэх хувь хүн, хуулийн этгээд, эсхүл тэдгээрээс хамаарах эрхийг шилжүүлэн авсан хувь хүн, хуулийн этгээдийг;

3.1.20. “хуулбарлах” гэж бүтээл, хамаарах эрхийн объект, тэдгээрийн хэсгийг нэг, эсхүл түүнээс дээш тоогоор шууд буюу шууд бусаар, цахим хэлбэрийг хамааруулан аливаа арга, хэлбэрээр түр болон байнгын шинжтэйгээр олшруулах, хэвлэх, өөрчлөх, гэрэл зураг авах, дуу авиа, дүрс бичлэг хийх, байршуулах, эсхүл бусад хэлбэрээр хувилахыг;

3.1.21. “түгээх” гэж бүтээлийн эх хувь, хамаарах эрхийн объект, эсхүл тэдгээрийн хуулбарыг худалдаалах, түрээслэх, зээлдүүлэх, эсхүл аливаа бусад хэлбэрээр өмчлөх, эзэмших эрхийг нийтэд үнэ төлбөртэйгөөр, эсхүл төлбөргүйгээр шилжүүлэх зэргээр нийтэд ашиглуулах боломж олгохыг;

3.1.22. “дамжуулах” гэж хэрэглэгч бүтээл, хамаарах эрхийн объектыг хүлээн авах, нэвтрэх, эсхүл хандах зэргээр хүртэх боломжтой байдлаар утастай, утасгүй, хиймэл дагуул болон харилцааны холбооны бусад сүлжээгээр нийтэд дамжуулахыг;

3.1.23. “дахин дамжуулах” гэж утастай, утасгүй, хиймэл дагуул болон харилцааны холбооны бусад сүлжээгээр бүтээл, хамаарах эрхийн объектын анхдагч дамжуулалтыг нэгэн зэрэг аливаа өөрчлөлтгүйгээр, бүрэн эхээр нь нийтэд дахин дамжуулахыг;

3.1.24. “интерактив дамжуулах” гэж хэрэглэгч өөрийн сонгосон цаг хугацаа, байршлаас бүтээл, хамаарах эрхийн объектыг хүлээн авах, нэвтрэх, эсхүл хандах зэргээр хүртэх боломжтой байдлаар утастай, утасгүй, хиймэл дагуул болон харилцааны холбооны бусад сүлжээгээр нийтэд дамжуулахыг;

3.1.25. “нийтлэх” гэж бүтээл, фонограмыг нийтийн хэрэгцээг хангахуйц хэмжээгээр хуулбарлах, түгээхийг;

3.1.26. “түрээслэх” гэж бүтээл, хамаарах эрхийн объектын эх хувь болон хуулбарыг тодорхой хугацаагаар шууд болон шууд бусаар, ашиг олох зорилгоор бусад этгээдэд ашиглуулах боломж олгохыг;

3.1.27. “зээлдүүлэх” гэж бүтээл, хамаарах эрхийн объектын эх хувь болон хуулбарыг тодорхой хугацаагаар номын сан болон нийтэд үйлчлэх зориулалттай бусад үйлчилгээнд төлбөргүйгээр ашиглуулах боломж олгохыг;

3.1.28. “нийтэд тоглох” гэж жүжиглэх, дуулах, хөгжимдөх, унших, бүжиглэх зэргээр бүтээлийг шууд буюу амьдаар нийтэд тоглох, эсхүл аливаа тоног төхөөрөмж, техник хэрэгсэл ашиглан нийтэд зориулан тоглож үзүүлэхийг;

3.1.29. “нийтэд дэлгэж үзүүлэх” гэж бүтээлийн эх хувь болон хуулбарыг шууд буюу телевиз, слайд, үзэсгэлэн, дуудлага худалдаа, дэлгэцээр, эсхүл эдгээртэй ижил төстэй хэлбэрээр нийтэд зориулан үзэх боломжтой байдлаар танилцуулахыг;

3.1.30. “нийтийн хүртээл болгох” гэж бүтээлийг нийтэд тоглох, дамжуулах, нийтлэх, нийтэд дэлгэж үзүүлэх болон бусад хэлбэрээр нийтэд ашиглах боломж олгохыг;

3.1.31. “эрх эзэмшигчийн таних тэмдэг” гэж бүтээл, зохиогч, эрх эзэмшигч, тухайн бүтээлийг ашиглах нөхцөлийн талаар бүтээлд агуулагдсан, эсхүл бүтээлийг нийтэд түгээхтэй холбогдуулан тэмдэглэгдсэн мэдээлэл, эдгээр мэдээллийн тоон болон кодон илэрхийллийг;

3.1.32. “нийтээрээ чөлөөтэй ашиглах бүтээл” гэж Монгол Улсын олон улсын гэрээ, хууль тогтоомжоор тогтоосон зохиогчийн эрхийн хамгаалалтын хугацаа дуусгавар болсон, эрх эзэмшигч эрхээ алдсан, эсхүл эрхээсээ татгалзсанаар бүтээлийг эрх эзэмшигчийн зөвшөөрөлгүйгээр ашиглах боломжтой болсон бүтээлийг;

3.1.33. “эшлэл” гэж бусдын туурвисан бүтээлээс өөрийн үзэл бодол, саналыг илэрхийлэх зорилгоор хэсэгчлэн авч үсгээр илэрхийлсэн товч хэсгийг;

3.1.34. “эрхийн удирдлагын мэдээлэл” гэж зохиогчийн эрх, хамаарах эрх эзэмшигчийн тухай болон бүтээлийг ашиглах нөхцөл, журмын талаарх мэдээллийг агуулсан тоо, дүрст тэмдэглэл, кодон мэдээллийг.

ХОЁРДУГААР БҮЛЭГ

ЗОХИОГЧ, ЗОХИОГЧИЙН ЭРХ ЭЗЭМШИГЧ, ЗОХИОГЧИЙН ЭРХЭЭР ХАМГААЛАХ БҮТЭЭЛ

4 дүгээр зүйл.Зохиогчийн эрх эдлэх этгээд

4.1.Зохиогчийн эрхийг энэ хуулийн дагуу дараахь этгээд эдэлнэ:

4.1.1.бүтээл нь нийтийн хүртээл болсон эсэхээс үл хамаарч бүтээл туурвисан Монгол Улсын иргэн, тус улсын нутаг дэвсгэрт байнга оршин суугаа гадаадын иргэн, харьяалалгүй хүн;

4.1.2.Монгол Улсад бүтээлээ анх удаа нийтийн хүртээл болгосон гадаадын иргэн, харьяалалгүй иргэн;

4.1.3.тус улсын нутаг дэвсгэрт уран баримал, уран барилга, архитектур, хот байгуулалтын бүтээл болон барилга байгууламжийн бүрэлдэхүүн хэсэг болох дүрслэх урлагийн бүтээлээ байнга байршуулсан зохиогч;

4.1.4.зохиогчийн эрх болон түүнд хамаарах эрхийн хууль тогтоомжийн дагуу зохиогчийн эрхийн бүтээл ашиглах онцгой эрхийг эзэмшиж байгаа хувь хүн, хуулийн этгээд, төрийн байгууллага;

4.1.5.зохиогчийн эрх болон хамаарах эрхийг хамгаалах талаар Монгол Улсын нэгдэн орсон олон улсын гэрээний гишүүн улс, эсхүл Монгол Улстай уг асуудлаар хоёрт талт олон улсын гэрээ байгуулсан улсын зохиогч, эрх эзэмшигч.

4.2.Зохиомол нэрээр болон нэргүйгээр хэвлэгдсэн бүтээлийн хувьд зохиогчийн эрхийг бүтээл туурвисан этгээд эдэлнэ.

4.3.Зохиомол нэрээр болон нэргүйгээр бүтээгдсэн бүтээлийн зохиогчийн эрх нь тухайн этгээд бүтээлийг туурвисан болохоо нотолсон тохиолдолд бүтээл нийтийн хүртээл болсон өдрөөс эхлэн хүчин төгөлдөр үйлчилнэ.

4.4.Зохиогчийн бүтээл ашиглах онцгой эрхийг эзэмшиж байгаа хувь хүн, хуулийн этгээд, төрийн байгууллага нь бүтээлийг ашиглуулснаас зохих төлбөр авах эрхтэй бөгөөд хууль, эсхүл гэрээнд өөрөөр заагаагүй бол төлбөрөөс бүтээлийн зохиогчид зохих төлбөр төлөх үүрэгтэй.

4.5.Зохиогч болон эрх эзэмшигч нь тодорхойгүй бүтээлийг ашиглах тохиолдолд оюуны өмчийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага бүтээл ашиглах зөвшөөрөл олгоно.

4.6.Энэ зүйлийн 4.5-д заасан зохиогч болон эрх эзэмшигч нь тодорхой болсны дараа бүтээлийг төлбөртэй ашиглуулсан бол оюуны өмчийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага зохиогч болон эрх эзэмшигчид зохих хувийг нөхөж олгоно.

4.7.Энэ хуулийн 4.6-д заасан бүтээл ашигласан төлбөрийг нөхөж олгохтой холбоотой журмыг Засгийн газар батална.

5 дугаар зүйл.Хамтарсан зохиогч

5.1.Нэг зорилготойгоор оюуны бүтээлч үйл ажиллагааны үр дүнд нэгдмэл бүтээл хамтран туурвисан хоёр, эсхүл түүнээс дээш этгээдийг хамтарсан зохиогчид гэнэ.

5.2.Хамтын бүтээлийн хувьд зохиогчийн эрхийг гэрээнд өөрөөр заагаагүй бол зохиогчид хамтран эдэлнэ.

5.3.Толь бичиг, сэтгүүл, шинжлэх ухааны цуврал сэтгүүл, сонин, лавлах зэрэг хамтын бүтээлийн зохиогчийн эрхийн бүтээл ашиглах онцгой эрх нь түүнийг санаачилсан, эсхүл удирдан зохион байгуулсан хувь хүн, хуулийн этгээдэд хадгалагдана.

5.4.Хамтын бүтээлийг бүрдүүлэх хэсэг тус бүрийг ашиглах онцгой эрх нь гэрээнд өөрөөр заагаагүй бол хувь зохиогч бүрт хадгалагдана.

5.5.Хууль болон гэрээнд өөрөөр заагаагүй бол хамтын бүтээлийг ашиглах онцгой эрхийг хэрэгжүүлэхэд бүх зохиогчдоос зөвшөөрөл авсан байна.

6 дугаар зүйл.Зохиогчийн эрхийн бүтээл

6.1.Зохиогчийн эрхийн бүтээлд агуулга, зориулалт, үнэ цэнэ, ач холбогдол, илэрхийллийн аргаасаа үл шалтгаалан зохиогчийн оюуны бүтээлч үйл ажиллагааны үр дүнд бий болсон шинжлэх ухаан, утга зохиол, урлагийн эх бүтээлийг тооцно.

6.2.Зохиогчийн эрхийн бүтээлийг нийтийн хүртэл болсон эсэхээс үл хамааран бичмэл, аман, зурмал болон бусад бодит хэлбэрээр туурвисан байна.

7 дугаар зүйл.Зохиогчийн эрхээр хамгаалах бүтээл

7.1.Дараахь бүтээлийг зохиогчийн эрхээр хамгаална:

7.1.1.ном, сэтгүүл, өгүүлэл, судлаач, мэргэжилтний дүгнэлт, тайлан, тайлбар, өдрийн тэмдэглэл болон шинжлэх ухаан, утга зохиолын бичмэл бүтээл;

7.1.2.хөгжмийн урлагийн үгтэй болон үггүй бүх төрлийн бүтээл;

7.1.3.дүрслэх урлагийн бүх төрлийн бүтээл, уран баримал, уран барилга, график урлаг, чимэглэх урлагийн бүтээл;

7.1.4.чимэглэх болон хавсарга урлаг, тайз чимэглэлийн бүтээл;

7.1.5.жүжиг, хөгжимт жүжиг, тайзны урлагын бүх төрлийн бүтээл;

7.1.6.ардын урлагийн бүтээл;

7.1.7.барилга байгууламжийн зураг төсөл, загвар, дизайн, архитектурын бусад бүтээл;

7.1.8.бүжгийн урлагийн бүх төрлийн бүтээл, уран нугаралт, пантомим;

7.1.9.гэрэл зургийн болон түүнтэй төсөөтэй аргаар туурвисан бүх төрлийн бүтээл;

7.1.10.дуу авиа бүхий дүрст бүтээл;

7.1.11.хэлсэн үг, лекц, илтгэл, сургаал зэрэг аман бүтээл;

7.1.12.шинжлэх ухааны аман болон бичмэл бүтээл /шинжлэх ухааны лекц, судалгаа, товчлол, нэг сэдэвт бүтээл, баримтжуулсан судалгааны бүтээл, төслийн баримт бичиг зэрэг шинжлэх ухаанд хамаарах бусад бүтээл/;

7.1.13.газрын зураг, номны гадна чимэглэлийн зураг, цэцэрлэг, паркийн зураг төсөл, газар зүйн байршил, байр зүйд хамаарах гурван хэмжээст бүтээл, хар зураг;

7.1.14.компьютерийн програм;

7.1.15.үүсмэл бүтээл;

7.1.16.материалыг нь сонгон түүвэрлэх, байршуулах зэргээр бүтээлч үйл ажиллагааны үр дүнд бий болсон, өөрийн бүтэц агуулгаараа бүтээлд тооцогдох тайлбар толь, лавлах, зохиолын цоморлиг, түүвэр зохиолууд, болон эмхэтгэл;

7.1.17.мэдээллийн сан;

7.1.18.оюуны бүтээлч үйл ажиллагааны бусад бүтээл.

7.2.Энэ хуулийн 7.1.15-7.1.17-д заасан бүтээлийн зохиогч нь үндсэн бүтээлийн зохиогчийн эрхийг зөрчихгүй байх үүрэгтэй.

8 дугаар зүйл.Зохиогчийн эрхээр үл хамгаалах бүтээл

8.1.Дараахь бүтээлийг зохиогчийн эрхээр хамгаалахгүй:

8.1.1.хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний акт, эрх зүйн бусад акт;

8.1.2.захиргааны шийдвэр, хуулийн этгээд, байгууллагын албан баримт бичиг;

8.1.3.шүүхийн шийдвэр, тогтоол, шүүгчийн захирамж болон бусад баримт бичиг, шүүх хуралдаан дээр хэлсэн үг;

8.1.4.энэ хуулийн 8.1.1-8.1.3-т заасан баримт бичгийн албан орчуулга;

8.1.5.төрийн бэлгэ тэмдэг, сүлд, туг, далбаа, төрийн шагнал, одон, медаль, цолны тэмдэг;

8.1.6.болсон үйл явдал, түүний үр дагавар болон тоо баримт бүхий сонордуулгын шинжтэй аливаа мэдээ, мэдээлэл;

8.1.7.аливаа санаа, үйл ажиллагааны арга, үйл ажиллагаа, шинжлэх ухааны нээлт, онол, хийсвэр зүйл, математикийн үзэл баримтлал;

8.1.8.оюуны бүтээлч шинж агуулаагүй бусад зүйл.

8.2.Төрийн бэлгэ тэмдгийг бий болгох зорилгоор бүтээсэн бүтээлийн зохиогчийн эрх нь зохиогчид хадгалагдана.

8.3.Төр нь бүтээлийг төрийн бэлгэ тэмдэг, төрийн шагнал, одон, медаль, цолны тэмдэг болгон ашиглахаар бол зохиогч, эрх эзэмшигчээс зохиогчийн эрхийг гэрээгээр, төлбөртэйгээр шилжүүлэн авна.

ГУРАВДУГААР БҮЛЭГ ЗОХИОГЧИЙН ЭРХ, ТҮҮНИЙ ХУГАЦАА

9 дүгээр зүйл.Зохиогчийн эрх үүсэх, баталгаажих

9.1.Шинжлэх ухаан, утга зохиол, урлагийн бүтээлийн зохиогчийн эрх нь тухайн бүтээлийг бодитойгоор туурвиж, бодит хэлбэрт орсон үеэс үүснэ.

9.2.Зохиогчийн эрх үүсэх болон түүнийг хэрэгжүүлэхэд баталгаажуулалт шаардахгүй.

9.3.Бүтээл ашиглах онцгой эрх эзэмшигч нь эрхээ нийтэд таниулах зорилгоор зохиогчийн эрх хамгаалагдсаныг илэрхийлэх таних тэмдэг хэрэглэх эрхтэй.

9.4.Зохиогч болохыг нотлох баримтгүй тохиолдолд эх бүтээл болон бүтээлийн хувь дээр бичигдсэн нэрийг зохиогч гэж тооцно.

9.5.Зохиогч, зохиогчийн эрх эзэмшигч хүсвэл бүтээл болон бүтээл ашиглах онцгой эрхийг шилжүүлэх гэрээ, хэлцлийг оюуны өмчийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагад сайн дурын үндсэн дээр бүртгүүлж болно.

9.6.Энэ хуулийн 9.5-д заасан бүртгэл хийх журмыг оюуны өмчийн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн батална.

9.7.Энэ хуулийн 9.3-т заасан таних тэмдгийг дараахь байдлаар илэрхийлж болно:

- 9.7.1.дугуй хүрээ бүхий латин “С” үсэг буюу ©;
- 9.7.2.бүтээл ашиглах онцгой эрх эзэмшигчийн нэр;
- 9.7.3.бүтээлийг анх нийтийн хүртээл болгосон огноо.

10 дугаар зүйл.Зохиогчийн эдлэх эрх

10.1.Зохиогч бүтээлийнхээ хувьд эдийн бус баялгийн эрх болон бүтээл ашиглах онцгой эрх эдэлнэ.

11 дүгээр зүйл.Зохиогчийн эдийн бус баялгийн эрх

11.1.Зохиогч бүтээлийнхээ хувьд эдийн бус баялгийн дараахь эрх эдэлнэ:

- 11.1.1.бүтээлээ анх удаа нийтэд танилцуулах;

11.1.2.бүтээлээ өөрийн болон зохиомол, нууц нэрээр, эсхүл нэргүйгээр нийтлэх;

11.1.3.зохиомол, нууц нэрийг түүний зөвшөөрөлгүйгээр өөрчлөх, задруулахыг хориглох;

11.1.4.бүтээлийг нийтийн хүртээл болгоход нэрээ дурдуулах;

11.1.5.бүтээл болон түүний нэрийг зохиогчийн зөвшөөрөлгүйгээр эсхүл нэр хүндэд нь хохирол учруулахуйц байдлаар аливаа арга, хэлбэрээр хувиргах, өөрчлөх, гажуудуулахыг хориглох.

12 дугаар зүйл.Бүтээл ашиглах онцгой эрх

12.1.Зохиогч нь өөрийн бүтээлийг бүхий л арга, хэлбэрээр ашиглах онцгой эрх эдэлнэ.

12.2.Зохиогчийн бүтээл ашиглах онцгой эрхэд зохиогч дараахь үйл ажиллагааг зөвшөөрөх болон хориглох онцгой эрхийг хамааруулна:

12.2.1.хуулбарлах;

12.2.2.түгээх;

12.2.3.дамжуулах;

12.2.4.нийтлэх;

12.2.5.орчуулах, эсхүл өөр хэлбэрээр үүсмэл бүтээл болгон өөрчлөх;

12.2.6.түрээслэх, зээлдүүлэх;

12.2.7.нийтэд дэлгэж үзүүлэх.

13 дугаар зүйл.Зохиогчийн эрхийн хамгаалалтын хугацаа

13.1.Тодорхой бүтээлийн хувьд эдлэх зохиогчийн эрхийг хамгаалах хугацааг уг бүтээлийг туурвисан өдрөөс эхлэн тооцно.

13.2.Зохиогчийн бүтээл ашиглах онцгой эрх нь зохиогчийн насан туршид болон нас барсны дараа жилийн 1 дүгээр сарын 1-нээс эхлэн 70 жилийн хугацаанд хүчин төгөлдөр байна.

13.3.Зохиогчийн эдийн бус баялгийн эрхийг хугацаа хязгаарлахгүй хамгаална.

13.4.Зохиогч бүтээлээ зохиомол, нууц нэрээр, эсхүл нэргүйгээр нийтэлсэн тохиолдолд уг зохиогчийн бүтээл ашиглах онцгой эрх нь бүтээлийг анх нийтийн хүртээл болсны дараа жилийн 1 дүгээр сарын 1-нээс эхлэн 75 жилийн хугацаанд хүчин төгөлдөр байна.

13.5.Энэ хуулийн 13.4-т заасан бүтээлийн зохиогч нь тодорхой болсон тохиолдолд зохиогчийн эрхийн хугацааг энэ хуулийн 13.2-т зааснаар тооцно.

13.6.Хамтын бүтээлийн зохиогчийн эрх нь зохиогчдын насан туршид болон сүүлчийн зохиогч нас барсны дараа жилийн 1 дүгээр сарын 1-нээс эхлэн 70 жилийн хугацаанд хамгаалагдана.

13.7.Эрх эзэмшигчийн эзэмшиж байгаа бүтээлийн зохиогчийн эрхийн хамгаалалтын хугацаа нь бүтээлийн зохиогчийн эдлэх эрхийн хугацаатай ижил байна.

13.8.Энэ хуулийн 13.1-д заасан бүтээл туурвисан өдрийг зохиогчийн эх бүтээл дэх хугацаагаар тогтооно.

14 дүгээр зүйл.Зохиогчийн эрхийг өвлөх

14.1.Зохиогчийн бүтээл ашиглах онцгой эрхийг Монгол Улсын Иргэний хуульд заасан журмын дагуу өв залгамжилна.

14.2.Хамтын бүтээл бүтээсэн зохиогчдын бүтээл ашиглах онцгой эрхийн өв залгамжлал сүүлчийн зохиогч нас барсан өдрөөс эхлэн үүснэ.

14.3.Өв залгамжлагчийн бүтээл ашиглах онцгой эрхийн хугацаа зохиогч нас барсны дараа жилийн 1 дүгээр сарын 1-нээс эхлэн 70 жилийн хугацаанд үйлчилнэ.

14.4.Зохиогчийн эдийн бус баялгийн эрх өвлөгдөхгүй.

14.5.Өв залгамжлагч нь тодорхойгүй, эсхүл өвлөгч нь өв залгамжлалаас татгалзсан тохиолдолд бүтээл ашиглах онцгой эрхийг оюуны өмчийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага эдэлнэ.

15 дугаар зүйл.Бүтээл ашиглах онцгой эрхийг шилжүүлэх

15.1.Энэ хуулийн 12.2 дахь хэсэгт заасан эрхийг зөвхөн зохиогчийн зөвшөөрлөөр, бичгээр хийсэн гэрээний үндсэн дээр бусдад шилжүүлж болно.

ДӨРӨВДҮГЭЭР БҮЛЭГ ЗАРИМ БҮТЭЭЛИЙН ЗОХИОГЧИЙН ЭРХИЙН ОНЦЛОГ

16 дугаар зүйл.Үүсмэл бүтээлийн зохиогчийн эрх

16.1.Үүсмэл бүтээлийн зохиогч нь эх бүтээлийн зохиогчоос зөвшөөрөл авсны үндсэн дээр үүсмэл бүтээл туурвих эрхтэй бөгөөд зөвшөөрөл нь энэ хуулийн 28.4-т заасан нөхцөл, шаардлагыг хангасан байна.

16.2.Хууль болон гэрээнд өөрөөр заагаагүй бол үүсмэл бүтээлийн зохиогчийн эрх нь эх бүтээлд тулгуурлан өөр зохиогч өөр үүсмэл бүтээл туурвихад саад болохгүй.

16.3.Үүсмэл бүтээл туурвисан зохиогч нь эх бүтээлийн зохиогчийн эрхийг зөрчөөгүй тохиолдолд үүсмэл бүтээлдээ зохиогчийн эрх эдэлнэ.

17 дугаар зүйл.Түүвэр зохиол, бусад эмхэтгэл бүтээлийн зохиогчийн эрх

17.1.Энэ хуулийн 7.1.16-д заасан бүтээлийн эмхэтгэгч нь эмхэтгэл болон түүвэр зохиолд орсон эх бүтээл бүрийн зохиогчоос зөвшөөрөл авсны үндсэн дээр түүвэр зохиол, бусад эмхэтгэлийг туурвих эрхтэй бөгөөд зөвшөөрөл нь энэ хуулийн 28.4-т заасан нөхцөл шаардлагыг хангасан байна.

17.2.Хууль, эсхүл гэрээнд өөрөөр заагаагүй бол түүвэр зохиол, эмхэтгэлд орсон эх бүтээлийн зохиогч нь тухайн эмхэтгэлээс үл хамааран өөрийн бүтээлээ чөлөөтэй ашиглах эрхтэй.

17.3.Түүвэр зохиол, бусад эмхэтгэл бүтээлийн зохиогч нь эх бүтээлийн зохиогчийн эрхийг зөрчөөгүй тохиолдолд эмхэтгэлд зохиогчийн эрх эдэлнэ.

18 дугаар зүйл.Албан үүргийн дагуу туурвисан бүтээлийн зохиогчийн эрх

18.1.Албан үүргийн дагуу бүтээл туурвисан зохиогч бүтээлийнхээ хувьд эдийн бус баялгийн эрх эдэлнэ.

18.2.Албан үүргийн дагуу туурвисан бүтээлийг ашиглах онцгой эрхийг эдлэх этгээдийг талууд гэрээгээр өөрөөр тодорхойлоогүй бол ажил олгогч эдэлнэ.

18.3.Албан үүргийн дагуу туурвисан болохыг ажилтны ажлын байрны тодорхойлолт, эсхүл гэрээгээр тодорхойлно.

18.4.Ажлын байрны тодорхойлолт, гэрээгээр тодорхойлсон чиг үүрэгт хамаарахгүй, эсхүл тодорхойлоогүй бол бүтээл ашиглах онцгой эрхийг ажилтан эдэлнэ.

18.5.Гэрээнд өөрөөр заагаагүй бол энэ хуулийн 18.2-т заасны дагуу ажил олгогч өөрийн үндсэн үйл ажиллагаанаас гадна ашиг олох зорилгоор бүтээлийг бусдад ашиглуулсан бол ажилтан бүтээл ашигласны төлбөрөөс хүртэх эрхтэй.

19 дүгээр зүйл.Захиалгаар бүтээл туурвих

19.1.Захиалгаар бүтээл туурвисан зохиогч бүтээлийнхээ хувьд эдийн бус баялгийн эрх эдлэх эрхтэй.

19.2.Захиалгаар бүтээл туурвих зохиогч захиалагчтай хийсэн гэрээний нөхцөлийн дагуу бүтээл туурвиж захиалагчид хүлээлгэн өгөх, захиалагч нь гэрээнд заасан нөхцөлийн дагуу зохиогчид төлбөр төлөх үүрэгтэй.

19.3.Захиалгаар туурвисан бүтээлийг ашиглах онцгой эрхийг эдлэх этгээдийг гэрээнд өөрөөр заагаагүй бол захиалагч эдэлнэ.

19.4.Захиалагч бүтээл ашиглах онцгой эрх эдлэхээс бичгээр татгалзсан бол зохиогч онцгой эрх эдэлнэ.

20 дугаар зүйл. Кино урлагийн болон дуу авиа бүхий дүрст бүтээлийн зохиогчийн эрх

20.1. Кино урлагийн болон дуу авиа бүхий дүрст бүтээлийн зохиогчийн эрхийг тухайн бүтээлийн зохиолын зохиогч, найруулагч, зургийн дарга, зураач, хөгжмийн зохиолч болон бүтээлийг туурвихад оролцсон бусад зохиогчид хамтран эдэлнэ.

20.2. Кино урлагийн болон дуу авиа бүхий дүрст бүтээлийг ашиглах онцгой эрхийг гэрээний дагуу продюсер эдэлнэ.

20.3. Кино урлагийн болон дуу авиа бүхий дүрст бүтээлийн зохиолын зохиогч болон хөгжмийн зохиолч нь уг бүтээлд тусгайлан зориулж бүтээсэн эсэхээс үл хамааран өөрийн туурвисан бүтээлийг ашиглах онцгой эрхийг бие даан эдэлнэ.

20.4. Өмнө бүтээгдсэн бүтээлийг кино урлагийн болон дуу авиа бүхий дүрст бүтээлд ашиглах тохиолдолд тухайн бүтээлийн зохиогчоос зөвшөөрөл авна.

20.5. Кино урлагийн болон дуу авиа бүхий дүрст бүтээлийн зохиогчид төлөх төлбөрийн нөхцөлийг энэ хуулийн 20.2-т заасан гэрээнд тодорхойлсон байна.

21 дүгээр зүйл. Компьютерийн програмын зохиогчийн эрх

21.1. Компьютерийн програмын зохиогч нь програм зохиосон хувь хүн болон хэд хэдэн этгээд байж болно.

21.2. Тухайн програм нь анх удаа зохиогдсон буюу эх бүтээл бол энэ хуулийн дагуу хамгаалагдана.

21.3. Албан үүргийн дагуу ажил үүргээ гүйцэтгэх явцдаа зохиосон компьютерийн програмын бүтээл ашиглах онцгой эрхийг гэрээнд өөрөөр заагаагүй бол ажил олгогч эдэлнэ.

21.4. Компьютерийн програмын зохиогч нь энэ хуулийн 21.3-т заасны дагуу тухайн бүтээлийг арилжааны буюу бизнесийн зорилгоор бусдад ашиглуулсан төлбөрөөс хүртэх эрхтэй.

21.4. Хууль ёсны ашиглагч нь компьютерийн програмыг дараахь зорилгоор зохиогч, зохиогчийн эрх эзэмшигчийн зөвшөөрөлгүйгээр, нэмэлт үнэ төлбөргүйгээр хуулбарлах, орчуулах, өөрчлөх, хувиргаж болно:

21.4.1. програмыг төхөөрөмж болон бусад хэрэгсэлд суулган ашиглах боломжтой болгох;

21.4.2. програмын алдааг засварлах зорилгоор ашиглах;

21.4.3. програм алдагдсан, устгагдсанаас ашиглах боломжгүй болсон тохиолдолд нөөцөлж хадгалсан хувилбарыг ашиглах;

21.4.4.програмын бүтэц, үндсэн чиг үүрэг, түүний ажиллах зарчмыг судлах, шинжлэх, турших зорилгоор ашиглах.

21.5.Хууль ёсны ашиглагч нь бие даасан програм зохиох болон бусад програмыг хооронд нь нийцүүлэх үүднээс компьютерийн програмыг дараахь нөхцөлийн хангасан тохиолдолд зохиогч, зохиогчийн эрх эзэмшигчийн зөвшөөрөлгүйгээр, нэмэлт үнэ төлбөргүйгээр хуулбарлах болон орчуулж болно:

21.5.1.бие даасан програм зохиоход шаардлагатай мэдээллийг ашиглах боломж өмнө нь олгогдоогүй байсан;

21.5.2.бие даасан програм зохиоход шаардлагатай эх програмын тодорхой хэсгийг ашиглахад хязгаарлалт тавьсан.

21.6.Энэ хуулийн 21.5-д заасны дагуу авсан мэдээллийг бие даасан програм зохиох болон бусад програмыг хооронд нь нийцүүлэхээс бусад зорилгоор ашиглах, гуравдагч этгээдэд задруулах болон эх програмын үндсэн илэрхийлэлтэй ижил төстэй байдлаар хөгжүүлэх, өөрчлөх, хуулбарлах, арилжаалах зорилгоор ашиглахыг хориглоно.

22 дугаар зүйл.Мэдээллийн сангийн зохиогчийн эрх

22.1.Бүтээл болон мэдээллийг цахим орчин болон бусад сүлжээнийн орчинд бие даан нэвтрэх боломжтой байдлаар системтэйгээр зохион байгуулж, санхүүжүүлж, мэдээллийн сан үүсгэсэн этгээд доор дурдсан үйлдлийг хориглох болон зөвшөөрөх эрхтэй:

22.1.1.мэдээллийн сангийн мэдээллийг бүрэн, эсхүл хэсэгчлэн, байнга болон түр өөр хэлбэрт шилжүүлэн татаж авах;

22.1.2.мэдээллийн сангийн мэдээллийг цахим сүлжээгээр болон дамжуулах аливаа бусад арга хэлбэрээр бүрэн, эсхүл хэсэгчлэн түгээх, түрээслэх болон дамжуулах.

22.2.Мэдээллийн сан үүсгэсэн этгээд нь энэ зүйлийн 22.1-д заасан эрхийг гэрээний үндсэн дээр бусад этгээдэд бүрэн, эсхүл хэсэгчлэн шилжүүлэх, эсхүл ашиглах эрх олгож болно.

22.3.Мэдээллийн сан үүсгэсэн этгээд мэдээллийн санд оруулсан бүтээлийн зохиогчийн эрх болон хамаарах эрхийг зөрчихгүй.

22.4.Мэдээллийн сан үүсгэсэн этгээд, эсхүл эрх эзэмшигч нь энэ хуулийн 22.2-т заасны дагуу эрхээ шилжүүлсэн тохиолдолд мэдээллийн сангийн хуулбарыг түгээх эрхээ алдана.

23 дугаар зүйл.Мэдээллийн сан ашиглагч этгээдийн эрх, үүрэг

23.1.Мэдээллийн сан үүсгэсэн этгээд мэдээллийн санг хууль ёсоор нийтэд түгээсэн бол хууль ёсоор ашиглагч нь мэдээллийн сангийн мэдээллийг аливаа зорилгоор хэсэгчлэн татан авах, түгээх, түрээслэх болон дамжуулах эрхтэй.

23.2.Хууль ёсоор ашиглагч нь мэдээллийн санг ашиглахдаа мэдээллийн сан дахь бүтээлийн зохиогчийн эрх болон хамаарах эрхийг зөрчихгүй.

23.3.Хууль ёсоор ашиглагч нь мэдээллийн сангийн хэвийн ашиглалт болон мэдээллийн сан үүсгэсэн этгээдийн хууль ёсны ашиг сонирхлыг хөндөхгүй байх үүрэгтэй.

23.4.Хууль ёсоор ашиглагч нь мэдээллийн сангийн тодорхой хэсгийг ашиглах эрх авсан бол зөвхөн тухайн хэсгийг ашиглах эрхтэй.

23.5.Мэдээллийн санг нийтийн аюулгүй байдлыг хангах, төрийн байгууллагын болон шүүх, арбитрын үйл ажиллагаанд ашиглах зорилгоор ашигласан, хөгжүүлсэн бол бүтээл ашиглах онцгой эрх зөрчсөнд тооцохгүй.

23.6.Мэдээллийн сангийн мэдээллийн зарим хэсгийг дахин давтсан, системтэйгээр байршуулах, эсхүл хөгжүүлэхэд мэдээллийн сан үүсгэсэн этгээдийн эрх, хууль ёсны ашиг сонирхлыг зөрчихийг хориглоно.

24 дүгээр зүйл.Хэвлэлийн гэрээ

24.1.Хэвлэлийн газар нь зохиогч, эсхүл эрх эзэмшигчээс бүтээлийг хуулбарлах, түгээх эрхийг шилжүүлэх, эсхүл ашиглах эрх авах замаар хэвлэлийн гэрээний үндсэн дээр бүтээлийг хэвлэн нийтлэх эрхтэй.

24.2.Гэрээнд өөрөөр заагаагүй бол бүтээлийн эх хувь, түүний эх хуулбарын өмчлөх эрх нь зохиогчид хадгалагдана.

24.3.Хэвлэлийн гэрээнд энэ хуулийн 28 дугаар зүйлд заасан шаардлагаас гадна бүтээлийн зохиогчийн нэр, зохиомол нэр, эсхүл нууц нэр, хэвлэлийн тоо ширхэг, бүтээл нийтлэх эрхийн хамрах хүрээ, зохиогчийн эрхийг хязгаарлах, хэвлэлд бэлтгэх, хэвлэх, нэмэлт засвар оруулах, дахин хэвлэх, нийтлэх, худалдаалах, орчуулах, цахим хэлбэрт оруулах, хэвлэлийн хэл, хэвлэлийн загвар, чимэглэл, дизайн, хэвлэлийн улсын бүртгэлийн дугаар зэрэг асуудлыг тусгайлан тодорхойлно.

24.4.Хэвлэлийн гэрээний хугацаа болон нөхцөл нь өмнө байгуулсан лицензийн гэрээ, эсхүл эрх шилжүүлэх гэрээгээр тодорхойлсон нөхцөл журамтай нийцсэн байна.

25 дугаар зүйл.Хэвлэлийн газрын гэрээгээр хүлээх үүрэг

25.1.Хэвлэлийн гэрээний дагуу хэвлэлийн газар нь дараахь үүргийг хүлээнэ:

25.1.1.гэрээгээр тохиролцсон загвар, хэлбэрээр тогтоосон хугацаанд хэвлэх, хэвлэлийн хувь бүрт зохиогчийн нэр, зохиомол нэр, эсхүл нууц нэрийг дурдах, зохиогчийн талаарх бусад шаардлагатай мэдээллийг оруулах;

25.1.2.гэрээнд өөрөөр заагаагүй бол хэвлэлийн эх нооргийг зохиогчоор хянуулах;

25.1.3.гэрээгээр тохиролцсон бол тогтоосон хугацаанд түгээх, худалдаалах;

25.1.4.гэрээгээр тогтоосон хугацаа, нөхцөлийн дагуу төлбөрийн хэмжээг тогтоох, төлөх;

25.1.5.хуулбарлан хэвлэсэн бүтээлийн эх хувийг зохиогчид буцаан олгох;

25.1.6.гэрээгээр тохиролцсон бол худалдсанаас олсон орлого, төлбөрийн тооцооллын талаар мэдээллээр хангах.

25.2.Хэвлэлийн газар нь хүндэтгэн үзэх шалтгаангүйгээр гэрээнд заасан хугацаанд хэвлэн нийтлээгүй бол зохиогч гэрээг цуцалж, учирсан хохирлыг нөхөн төлөхийг шаардах эрхтэй.

26 дугаар зүйл.Дүрслэх урлагийн бүтээл дэх зохиогчийн эрх

26.1.Дүрслэх урлагийн бүтээлийн зохиогч, зохиогчийн эрх эзэмшигч нь бүтээлийг хуулбарлах болон нийтэд дэлгэж үзүүлэх эрхийг шилжүүлээгүй бол бүтээл ашиглагч, эсхүл эзэмшигч нь зохиогч, зохиогчийн эрх эзэмшигчээс бүтээлийг хуулбарлах, нийтэд дэлгэж үзүүлэх зөвшөөрөл авах үүрэгтэй.

26.2.Дүрслэх урлагийн бүтээл ашиглагч, эсхүл эзэмшигч нь бүтээлийг бусдад үнэ төлбөргүйгээр шилжүүлэхээс өмнө зохиогчид буцаан өгөхөөр санал болгох үүрэгтэй.

26.3.Дүрслэх урлагийн бүтээлийг худалдан авсан этгээд дахин худалдах тохиолдолд уг бүтээлийн зохиогчид худалдсан үнийн дүнгийн 5-аас багагүй хувийг төлөх үүрэгтэй.

27 дугаар зүйл.Архитектурын бүтээл дэх зохиогчийн эрх

27.1.Хууль, эсхүл гэрээнд өөрөөр заагаагүй бол барилга байгууламжийн зураг төсөл хийх, барилгын ажил гүйцэтгэх, үнэлгээ хийх зэргээр архитектурын бүтээлийг бүрэн, эсхүл хэсэгчлэн ашиглах тохиолдолд зохиогчоос зөвшөөрөл авах үүрэгтэй.

27.2.Гэрээнд өөрөөр заагаагүй бол архитектурын бүтээл эзэмшигч нь барилга байгууламжийн бүтээлийг ашиглах техникийн шалтгаанаар зохиогчийн зөвшөөрөлгүйгээр бүтээлд өөрчлөлт оруулж болно.

27.3.Архитектурын бүтээлийн зохиогч нь барилга байгууламжийн бүтээлийн зургийг авах буюу загварын хуулбарыг авах эрхтэй.

ТАВДУГААР БҮЛЭГ БҮТЭЭЛ АШИГЛАХ НӨХЦӨЛ

28 дугаар зүйл.Зохиогчийн эрхийн бүтээлийг ашиглах

28.1.Зохиогч, зохиогчийн эрх эзэмшигч нь бүтээлийг бусад этгээдэд дараахь үндэслэлээр ашиглуулна:

28.1.1.бүтээл ашиглах онцгой эрхийг шилжүүлэх;

28.1.2.бүтээл ашиглах онцгой эрхийг ашиглах эрх олгох.

28.2.Энэ хуулийн 28.1-д заасны дагуу бүтээл ашиглалтыг бүтээл ашиглах тухайлсан эрх, зорилго, хугацаа, нутаг дэвсгэр, хамрах хүрээ, арга хэлбэр зэргээр хязгаарлаж болно.

28.3.Бүтээл ашиглагчид энэ хуулийн 28.1.2-т заасны дагуу олгосон бүтээл ашиглах эрхийг гагцхүү зохиогч, эсхүл зохиогчийн эрх эзэмшигчийн зөвшөөрлөөр гуравдагч этгээдэд дамжуулан ашиглуулж болно.

28.4.Энэ хуулийн 28.1-д заасны дагуу бүтээлийг ашиглуулахад талууд гэрээг бичгээр байгуулах бөгөөд гэрээнд дараахь нөхцөлийг тусгасан байна:

28.3.1.бүтээлийн нэр, тодорхойлолт;

28.3.2.бүтээл ашиглах онцгой эрхийг шилжүүлэх, эсхүл ашиглуулах эрх олгох эсэхийг тодорхойлох;

28.3.3.бүтээл ашиглах онцгой эрхийг шилжүүлэх тохиолдолд шилжүүлж байгаа эрхүүд;

28.3.4.бүтээлийг ашиглах онцгой эрхийг ашиглах эрх олгох тохиолдолд олгож байгаа эрхүүд, лицензийн гэрээний төрөл, эрх дамжуулах эсэх;

28.3.5.бүтээл ашиглах хугацаа, нөхцөл, хамрагдах нутаг дэвсгэрийн хүрээ;

28.3.6.бүтээл ашигласны төлбөрийн хэмжээ, төлбөр төлөх нөхцөл;

28.3.7.талуудын эрх, үүрэг;

28.3.8.гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлээгүйн улмаас хүлээлгэх хариуцлага;

28.3.9.маргаан шийдвэрлэх журам.

28.5.Гэрээнд өөрөөр заагаагүй бол зохиогч бусдад бүтээлийн эх хувь эсхүл хуулбарын өмчлөх эрхийг шилжүүлсэн нь зохиогчийн тус бүтээл дэх бүтээл ашиглах онцгой эрхийг шилжүүлсэнд тооцохгүй.

29 дүгээр зүйл.Лицензийн гэрээ

29.1.Энэ хуулийн 28.1.2-т заасны дагуу бүтээл ашиглах онцгой эрхийг дараахь төрлийн лицензийн гэрээгээр ашиглах эрх олгоно:

29.1.1.зохиогч, зохиогчийн эрх эзэмшигч бүтээлийг лиценз авагчаас өөр бусад этгээдэд давхар ашиглуулах эрхээ хадгалан бүтээл ашиглах эрх олгож байгаа энгийн лиценз;

29.1.2.зохиогч, зохиогчийн эрх эзэмшигч бүтээлийг лиценз авагчаас өөр бусад этгээдэд ашиглуулахгүйгээр зөвхөн тухайн этгээдэд олгож байгаа бүтээл ашиглах эрх олгож байгаа онцгой лиценз.

29.2.Энгийн лиценз олгож байгаа зохиогч, зохиогчийн эрх эзэмшигч нь лиценз авагчийн хүсэлтээр бусад этгээдэд олгосон лицензийн мэдээллийг өгч болно.

29.3.Онцгой лицензээр зохиогч, зохиогчийн эрх эзэмшигч нь бүтээлийг зөвхөн лицензийн гэрээнд тусгайлан заасан нөхцөлийн дагуу зөвхөн лиценз авагчид ашиглуулж, бусад этгээдэд давхар ашиглуулахгүй байх нөхцөлийг олгоно.

29.4.Онцгой лицензийн гэрээнд бүтээл ашиглах нутаг дэвсгэрийн хязгаар, ашиглах хугацаа, олгож байгаа эрхийг нарийвчилан тодорхойлсон байна.

29.5.Энгийн болон онцгой лицензийн гэрээнд тусгайлан заагаагүй бусад бүтээл ашиглах онцгой эрх нь зохиогч, зохиогчийн эрх эзэмшигчид хэвээр хадгалагдана.

29.6.Бүтээл ашигласны төлбөрийн хэмжээг тухайн бүтээлийн шинж чанар, онцлог, ач холбогдол, бүтээлийг ашиглах хэлбэр, хэмжээ, хугацаа зэргээс хамааран хоёр талын хэлэлцэн тогтоосон нэгж үнийн дүнгээр эсхүл нийт үнийн дүнгээр тодорхойлж болно.

29.7.Энэ хуулийн 29.6-д заасны дагуу бүтээлийн төлбөрийн хэмжээг нэгж үнийн дүнгээр тодорхойлсон бол зохиогч, зохиогчийн эрх эзэмшигч нь лиценз авагчаас олсон орлого, борлуулалтын талаарх мэдээллийг шаардах эрхтэй.

30 дугаар зүйл.Эрх шилжүүлэх гэрээ

30.1.Бүтээл ашиглах онцгой эрхийг гэрээний үндсэн дээр бүрэн, эсхүл хэсэгчлэн бусад этгээдэд шилжүүлж болно.

30.2.Эрх шилжүүлэх гэрээнд зохиогч хойшид тухайн сэдвээр буюу тухайн салбарт бүтээл туурвихыг хязгаарласан заалт оруулахыг хориглоно.

30.3.Зохиогчийн бүтээл ашиглах онцгой эрхийг гэрээний дагуу шилжүүлэн авсан этгээд гэрээгээр хүлээсэн үүргээ хангалтгүй хэрэгжүүлсний улмаас зохиогчийн эрх зөрчигдсөн бол зохиогч уг эрхээ сэргээхийг шаардах эрхтэй.

30.4.Эрх шилжүүлэх гэрээнд тусгайлан заагаагүй бусад бүтээл ашиглах онцгой эрх нь зохиогч, зохиогчийн эрх эзэмшигчид хэвээр хадгалагдана.

31 дүгээр зүйл.Зохиогчийн эрхийг хязгаарлах

31.1.Бүтээлийг зохиогч, зохиогчийн эрх эзэмшигчийн зүй ёсны ашиглалттай зөрчилдөхгүйгээр, эрх, хууль ёсны ашиг сонирхлыг хөндөлгүйгээр ашигласан дараахь тохиолдлыг зохиогчийн эрхийн зөрчилд тооцохгүй:

31.1.1.олон нийтийг мэдээллээр хангах зорилгоор бүтээлийг эшлэл авч хэсэгчлэн ашиглах;

31.1.2.эрдэм шинжилгээ, судалгаа, сургалт, шүүмж бичих зорилгоор бүтээлийг эшлэл авч хэсэгчлэн ашиглах;

31.1.3.архив, музей, номын санд хадгалагдаж байгаа бүтээлээс хэсэгчлэн ашиглах;

31.1.4.амины буюу хувийн хэрэгцээнд зориулан бүтээлийг хэсэгчлэн ашиглах;

31.1.5.бүтээлээс эшлэл авах;

31.1.6.олон нийтийн аюулгүй байдлыг хангах зорилгоор бүтээлийг ашиглах;

31.1.7.эдийн засаг, улс төр, шашны холбогдолтой цаг үеийн асуудлаар сонин, сэтгүүлд нийтэлсэн, өргөн нэвтрүүлсэн бүтээлийг хуулбарлахыг тусгайлан хориглоогүй бол нийтэд мэдээлэх зорилгоор сонинд нийтлэх, өргөн нэвтрүүлэх, дамжуулах;

31.1.8.хурал цуглаан дээр хэлсэн үг, илтгэлийг мэдээллийн зорилгоор нийтлэх;

31.1.9.болсон үйл явдлыг нийтэд мэдээлэхтэй холбогдуулан нийтийн эзэмшлийн гудамж, талбайд байршуулсан уран барилга, дүрслэх урлаг, гэрэл зургийн бүтээлүүдийг тухайн орчны байдлыг үзүүлэх зорилгоор нийтлэх;

31.1.10.хараа болон сонсголын согогтой, хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний хэрэгцээнд зориулан ашиглах;

31.1.11.эрүү, зөрчил, иргэн, захиргааны хэрэг болон арбитрын хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааны зорилгоор хуулбарлах.

31.2.Энэ зүйлийн 31.1-д зааснаар бүтээлийг ашиглах тохиолдолд эх сурвалжыг заавал дурдана.

32 дугаар зүйл.Мэдээллийн зорилгоор бүтээлийг хэсэгчлэн ашиглах

32.1.Олон нийтийг мэдээллээр хангах зорилгоор бүтээлийг хэсэгчлэн ашиглах гэдэгт доор дурдсаныг хамааруулна:

32.1.1.хэвлэлийн тойм бэлтгэх зорилгоор нийтлэгдсэн бүтээлээс хэсэгчлэн ашиглах;

32.1.2.эдийн засаг, хууль, эрх зүй, улс төр, шашны холбогдолтой цаг үеийн асуудлаар сонин, сэтгүүлд нийтлэгдсэн, өргөн нэвтрүүлсэн бүтээлийг хуулбарлахыг тусгайлан хориглоогүй бол нийтэд мэдээлэх зорилгоор сонинд нийтлэх, өргөн нэвтрүүлэх, дамжуулах;

32.1.3.хурал цуглаан дээр хэлсэн үг, илтгэл, лекцийн агуулгыг олон нийтэд мэдээлэх зорилгоор өдөр тутмын сонин хэвлэлд ашиглах, шүүх хуралдааны явц, шүүх хуралдаан дээр хэлсэн үг зэргийг олон нийтэд мэдээлэх зорилгоор ашиглах;

32.1.4.болсон үйл явдлыг нийтэд мэдээлэхтэй холбогдуулан нийтийн эзэмшлийн гудамж, талбайд байршуулсан уран барилга, дүрслэх урлаг, гэрэл зургийн бүтээлүүдийг тухайн орчны байдлыг үзүүлэх зорилгоор ашиглах, урлагийн бүтээлийн худалдаа, уран зургийн бүтээлийн үзэсгэлэнг сурталчлах зорилгоор бүтээлийг хуулбарлах болон олон нийтийн мэдээллийн хэрэгслээр нийтэд дамжуулах.

33 дугаар зүйл.Эрдэм шинжилгээ, судалгаа, сургалтын зорилгоор бүтээлийг хэсэгчлэн ашиглах

33.1.Эрдэм шинжилгээ, судалгаа, сургалтын зорилгоор бүтээлийг хэсэгчлэн ашиглах гэдэгт доор дурдсаныг хамааруулна:

33.1.1.шинжлэх ухааны судалгаа хийх, эрдэм шинжилгээний бүтээл туурвих, шүүмж бичих зорилгоор хэвлэгдсэн бүтээлээс эшлэл авч хэсэгчлэн ашиглах;

33.1.2.багшлах болон сургуулийн сургалтын хөтөлбөртэй холбоотойгоор дуу дүрс бичлэг хийх, бичих, зурагт үзүүлэнд оруулах зэргээр хэсэгчлэн ашиглах;

33.2.Энэ зүйлийн 33.1-д заасан зорилгоор бүтээлийг ашиглахад бүтээлийн 5 хувиас хэтрэхгүй байна.

34 дүгээр зүйл.Хараа болон сонсголын согогтой, бусад хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний хэрэгцээнд зориулан ашиглах

34.1.Хараа болон сонсголын согогтой, бусад хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний хэрэгцээнд зориулан тэдний мэдээлэл олж авах, сурч боловсрох эрхийг хангах үүднээс доор дурдсан тохиолдолд зохиогчийн эрхийн зөвшөөрөлгүйгээр, төлбөргүйгээр ашиглаж болно:

34.1.1.хараа болон сонсголын согогтой, хөгжлийн бэрхшээлтэй хүнд боловсрол олгох, багшлах, сургалт, судалгаа хийх зорилгоор нийтлэгдсэн бүтээлээс хуулбарлах, түгээх, нийтийн хүртээл болгох;

34.1.2.хүртээмжтэй хэлбэрт хувиргах;

34.1.3.нийтэд дэлгэж үзүүлэх.

34.2.Хүртээмжтэй хэлбэр бүхий хуулбар гэдэгт аливаа бүтээлийг харааны бэрхшээлгүй, эсхүл хэвлэмэл бүтээл унших бэрхшээлгүй хүний адилаар чөлөөтэй хүлээн авахад нь зориулан бүтээсэн сонгох боломжтой төрөл, эсхүл хэлбэрт байх хуулбарыг ойлгоно.

34.3.Хүртээмжтэй хэлбэр бүхий хуулбарыг үр шим хүртэгч хүн тусгайлан ашиглах бөгөөд бүтээлийг үр шим хүртэгч хүний хэрэгцээнд зориулан хүртэх болон сонгох боломжтой хэлбэрт хөрвүүлэхдээ эх бүтээлийн халдашгүй байдлыг хүндэтгэн үзнэ.

34.4.Эрх бүхий байгууллага нь энэ хуулийн 34.7-д заасан шаардлагыг хангасан тохиолдолд зохиогчийн эрх эзэмшигчийн зөвшөөрөлгүйгээр аливаа бүтээлийг хүртээмжтэй хэлбэрт оруулан хуулбарлах, бусад эрх бүхий байгууллагаас уг хуулбарыг олж авах, үр шим хүртэгч хүнд ашгийн бус зорилгоор түрээслэх, эсхүл утастай болон утасгүй холбооны хэрэгслээр дамжуулан түгээх эрх эдэлнэ.

34.5.Эрх бүхий байгууллага гэдэгт үр шим хүртэгч хүнд зориулсан боловсрол, мэргэшсэн сургалт, номын сан, мэдээллээр хангах чиглэлээр үйл ажиллагаа эрхэлдэг Засгийн газраас эрх олгосон ашгийн төлөө бус байгууллагыг хэлнэ.

34.6.Эрх бүхий байгууллага нь доор дурьдсан үйл ажиллагааг эрхэлнэ:

34.6.1.үр шим хүртэгч хүнд зориулан дагнасан үйлчилгээ үзүүлэх;

34.6.2.үр шим хүртэгч хүн, эсхүл эрх бүхий байгууллагын хүртээмжтэй хэлбэр бүхий хуулбарыг түгээх, нийтийн хүртээл болгоход хязгаар тогтоох;

34.6.3.зөрчилтэй хуулбарыг хуулбарлах, тараах болон нийтийн хүртээл болгох явдлыг хориглох, урьдчилан сэргийлэх;

34.7.Эрх бүхий байгууллага доор дурдсан шаардлагыг ханган ажиллана:

34.7.1.тухайн бүтээл, эсхүл түүний хуулбарыг ашиглах хууль ёсны эрхтэй байх;

34.7.2.аливаа бүтээлийг хүртээмжтэй хэлбэрт хөрвүүлэхдээ шаардагдах мэдээллийн дагуу хүртэж болох боломжтой хэлбэрт оруулж болох бөгөөд ингэхдээ тухайн бүтээлийг үр шим хүртэгч хүнд хүргэхэд зайлшгүй шаардагдах өөрчлөлтөөс бусад өөрчлөлтийг оруулахгүй байх;

34.7.3.хүртээмжтэй хэлбэр бүхий хуулбарыг үр шим хүртэгч хүний хэрэгцээнд тусгайлан нийцүүлсэн байх;

34.7.4. ашгийн бус зорилготой байх.

34.9.Харааны болон сонсголын согогтой, бусад хөгжлийн бэрхшээлтэй хүнд үйлчилгээ үзүүлдэг төрийн болон ашгийн төлөө бус хуулийн этгээд, эсхүл эдгээрийн албан тушаалтан нь бүтээлийг энэхүү хүмүүст хүртээмжтэй хэлбэрт буулгах, гаднаас авах, тэдэнд түгээх, боловсролыг дэмжих зорилгоор мэдээллийн технологийн хэрэгслээр дамжуулан номын сангийн материалыг хүртээмжтэй болгож сургалтад ашиглах, бүтээлийг хичээлийн танхимд ашиглуулах, дэлгэж үзүүлэх, бүтээлийг зайны сургалтад зориулан хэсэгчлэн ашиглахыг зөвшөөрнө.

35 дугаар зүйл. Архив, музей, номын санд хадгалагдаж байгаа бүтээлээс хэсэгчлэн ашиглах

35.1. Архив, музей, номын санд хадгалагдаж байгаа бүтээлийг доор дурдсан хэлбэрээр зохиогчийн зөвшөөрөлгүйгээр, төлбөргүйгээр хэсэгчлэн ашиглахыг зөвшөөрнө:

35.1.1. архив, музей, номын санд ашиглагдаж байгаа бүтээлээс сургалт, судалгаа, эрдэм шинжилгээний бүтээл туурвих зорилгоор хэсэгчлэн хуулбарлах;

35.1.2. архив, музей, номын санд хадгалагдаж байгаа бүтээлийг хадгалж хамгаалах зорилгоор гэмтсэн, элэгдэлд орсон, үрэгдэж алга болсон, хулгайд алдагдсан бүтээлийн хувийг нөхөн бүрдүүлэх боломжгүй гэж үзвэл нийтлэгдсэн бүтээлийг хуулбарлах, цахим хэлбэрт оруулах, тусгай форматад хөрвүүлэх замаар хуулбарлах;

35.1.3. архив, музей, номын санд хадгалагдаж байгаа бүтээл устаж алга болсон, гэмтсэн, ашиглах боломжгүй болсон, алдагдсан бол тухайн бүтээлийн хуулбарыг хүлээн зөвшөөрөгдсөн бусад аргаар олж авах боломжгүй бол орлуулах зорилгоор адил төрлийн архив, номын сан, музейд хадгалагдаж байгаа бүтээлээс хэсэгчлэн хуулбарлах;

35.1.4. хараа болон сонсголын согогтой, хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний хэрэгцээнд зориулан архив, музей, номын санд хадгалагдаж байгаа бүтээлийг аливаа аргаар номын сангийн үйлчилгээний хүрээнд хэвлэмэл болон хэвлэмэл бус хэвлэлийн бүтээгдэхүүнийг гэрээр олгох, хүртээмжтэй форматад буулгах;

35.1.5. номын сангийн сан хөмрөгт байгаа бүтээлд дүн шинжилгээ, хайлт хийх зорилгоор цахим мэдээллийн сан бүрдүүлэх.

36 дугаар зүйл. Амины хэрэгцээнд зориулан бүтээлийг ашиглах

36.1. Амины хэрэгцээнд зориулан доор дурдсан хэлбэрээр зохиогчийн зөвшөөрөлгүйгээр, төлбөргүйгээр ашиглахыг зөвшөөрнө:

36.1.1. хувь хүн өөрийн болон гэр бүлийн амины хэрэгцээнд зориулан ашиг олох зорилгогүйгээр нийтийн хүртээл болсон бүтээлээс хуулбарлах;

36.1.2.гэрэл зургийн бүтээлийг хувийн хэрэгцээнд зориулан хуулбарлах.

36.2.Энэ зүйлийн 36.1-д заасан нөхцөл дараахь бүтээлүүдийг хуулбарлахад хамаарахгүй:

36.2.1.барилга байгууламж, архитектурын бүтээл;

36.2.2.компьютерийн програм;

36.2.3.мэдээллийн сан.

37 дугаар зүйл.Бүтээлээс эшлэл авах

37.1.Энэ хуульд заасны дагуу бүтээлээс эшлэл авахдаа эшлэх зорилгоос хэтрээгүй, тухайн бүтээлийн зохиогч, зохиогчийн эрх эзэмшигчийн эрх, хууль ёсны ашиг сонирхлыг хөндөөгүй байна.

38 дугаар зүйл.Олон нийтийн аюулгүй байдлыг хангах зорилгоор бүтээлийг ашиглах

38.1.Олон нийтийн аюулгүй байдлыг хангах, хууль тогтоох, гүйцэтгэх, шүүх эрх мэдлийг хэрэгжүүлэх байгууллагын үйл ажиллагаанд ашиглах зорилгоор зохиогчийн эрхийн зөвшөөрөлгүйгээр, төлбөргүйгээр бүтээлийг хуулбарлах, түгээх, дамжуулахыг зөвшөөрнө.

39 дүгээр зүйл.Барилга байгууламж, архитектурын зохиогчийн эрхийг хязгаарлах

39.1.Барилга байгууламж, архитектурыг зохиогчийн зөвшөөрөлгүйгээр, төлбөргүйгээр доор дурдсан хэлбэрээр ашиглахыг зөвшөөрнө:

39.1.1.нийтийн хүртээл болсон, олон нийтийн газар байнга байрлуулсан архитектурын бүтээлийг нийтэд дэлгэж үзүүлэх;

39.1.2.барилга байгууламжийн зураг төсөл, загвар болон зураг бүдүүвч, эсхүл барилгыг сэргээн засах зорилгоор бүтээлийг ашиглах.

39.2.Энэ хуулийн 39.1.2 дэх заалт нь архитектурын бүтээлийг барилга болон барилга байгууламж хэлбэрээр бүхэлд нь хуулбарлах эрхийг олгохгүй.

39.3.Барилга байгууламж, архитектурыг ашиглахдаа зохиогчийн нэр, эх сурвалжийг дурдах бөгөөд бүтээл ашиглалт нь ашиг олох зорилгогүй, ашигласан цар хүрээ нь зорилгоосоо хэтрээгүй байна.

40 дүгээр зүйл.Зохиогчийн эрхийг хязгаарлахад тавигдах нөхцөл

40.1.Энэ хуулийн 31 дүгээр зүйлд заасан тохиолдлыг тодорхойлохдоо дараахь нөхцөлийг харгалзан үзнэ:

40.1.1.ашиг олох зорилгогүй байх;
40.1.2.бүтээл ашиглалт нь шударга ашиглалттай нийцэж, ашигласан цар хүрээ нь зорилгоосоо хэтрээгүй байх.

40.2.энэ хуулийн 31 дүгээр зүйлд зааснаар бүтээлийг ашиглахдаа зохиогчийн нэр, эх сурвалжийг заавал дурдана.

ЗУРГАДУГААР БҮЛЭГ ХАМААРАХ ЭРХ, ХАМААРАХ ЭРХИЙН ОБЪЕКТ, ХУГАЦАА

41 дүгээр зүйл.Хамаарах эрх эдлэх этгээд

41.1.Хамаарах эрхийг дараахь этгээд эдэлнэ:

41.1.1.Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт тоглолтоо хийсэн, нийтийн хүртээл болгосон, дамжуулсан, тоглолтын анхны бичлэгээ хийсэн гүйцэтгэгч уран бүтээлч;

41.1.2.Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт анхны бичлэг хийсэн, нийтэлсэн фонограмын хувьд түүнийг бүтээгч;

41.1.3.Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт байрладаг дамжуулагчаас дамжуулсан нэвтрүүлгийн хувьд тус улсын нутаг дэвсгэрт байрладаг өргөн нэвтрүүлгийн байгууллага;

41.1.4.Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт анхны бичлэг хийсэн, нийтэлсэн дуу авиа бүхий дүрст бүтээлийн анхны бичлэгийн продюсер;

41.1.5.зохиогчийн эрхийн тухай хууль тогтоомжийн дагуу хамаарах эрхийн объект ашиглах онцгой эрхийг эзэмшиж байгаа хувь хүн, хуулийн этгээд, төрийн байгууллага;

41.1.6.хамаарах эрхийг хамгаалах талаар Монгол Улсын нэгдсэн орсон олон улсын гэрээний гишүүн улс, эсхүл Монгол Улстай уг асуудлаар хоёрт талт олон улсын гэрээ байгуулсан улсын хамаарах эрх эзэмшигч.

41.2.Хамаарах эрх эзэмшигч энэ бүлэгт заасан эрхийг эх бүтээлийн зохиогч, зохиогчийн эрх эзэмшигчийн эрхийг хөндөхгүйгээр, зөвшөөрөл авсны үндсэн дээр эдэлнэ.

41.3.Хамаарах эрх үүсэх, түүнийг хэрэгжүүлэхэд баталгаажуулалт шаардахгүй.

42 дугаар зүйл.Хамаарах эрх эзэмшигчийн эдлэх эрх

42.1.Хамаарах эрхэд дараахь эрхийн хамааруулна:

42.1.1.гүйцэтгэгч уран бүтээлчийн эдийн бус баялгийн эрх болон хамаарах эрхийн объект ашиглах онцгой эрх;

42.1.2.фонограм, дуу авиа бүхий дүрст бичлэг бүтээгчийн хамаарах эрхийн объект ашиглах онцгой эрх;

42.1.3.өргөн нэвтрүүлгийн байгууллагын хамаарах эрхийн объект ашиглах онцгой эрх.

43 дугаар зүйл.Гүйцэтгэгч уран бүтээлчийн эрх

43.1.Гүйцэтгэгч уран бүтээлч нь өөрийн тоглолтын хувьд дараахь эдийн бус баялгийн эрх эдэлнэ:

43.1.1.тоглолтондоо нэрээ дурдуулах;

43.1.2.тайзны нэр ашиглах;

43.1.3.тоглолтыг гүйцэтгэгч уран бүтээлчийн зөвшөөрөлгүйгээр эсхүл нэр хүндэд нь хохирол учруулахуйц байдлаар аливаа арга, хэлбэрээр хувиргах, өөрчлөх, гажуудуулахыг хориглох.

43.2.Гүйцэтгэгч уран бүтээлч нь өөрийн тоглолтын хувьд дараахь үйл ажиллагааг зөвшөөрөх болон хориглох онцгой эрхтэй:

43.2.1.тоглолтондоо бичлэг хийх;

43.2.2.тоглолтыг шууд өргөн нэвтрүүлэх (зөвхөн тайзны амьд тоглолтын хувьд);

43.2.3.тоглолтыг нийтэд тоглох (өргөн нэвтрүүлэх хамаарахгүй);

43.2.4.тоглолтыг нийтэд түгээх;

43.2.5.тоглолтын бичлэгийг интерактив дамжуулах;

43.2.6.тоглолтын бичлэгийг түрээслэх, зээлдүүлэх.

43.3.Албан үүргийн дагуу тоглосон тоглолтыг ашиглах онцгой эрхийг эдлэх этгээдийг талууд гэрээнд өөрөөр заагаагүй бол ажил олгогч эдэлнэ.

43.4.Хоёр, эсхүл түүнээс дээш гүйцэтгэгч уран бүтээлч хамтран тоглодог найрал дуу, чуулга, концерт, жүжиг зэрэг тоглолтын хувьд гүйцэтгэгч уран бүтээлчийн онцгой эрхийг найруулагч, эсхүл тоглолтыг удирдан зохион байгуулсан бусад этгээд хэрэгжүүлнэ.

43.5.Энэ хуулийн 43.4-т заасан тоглолтын гүйцэтгэгч уран бүтээлчийн онцгой эрхийг ашиглахад тоглолтын гоцлол дуучин, гоцлол хөгжимчнөөс зөвшөөрөл авна.

43.6.Гэрээнд өөрөөр заагаагүй бол өргөн нэвтрүүлгийн байгууллага нь гүйцэтгэгч уран бүтээлчийн тоглолтыг дамжуулах, эсхүл өргөн нэвтрүүлэх бол гүйцэтгэгч уран бүтээлчид зохих төлбөр төлнө.

43.7.Гэрээнд өөрөөр заагаагүй бол интернетийн үйлчилгээ түгээгч, олон сувгийн дамжуулагч, агрегатор, цахим хуудас эрхлэгч, харилцаа холбооны үйлчилгээ үзүүлэгч нь гүйцэтгэгч уран бүтээлчийн тоглолт болон тоглолтын бичлэгийг хуулбарлах, дамжуулах, дахин дамжуулах, интерактив дамжуулах, түгээх бол гүйцэтгэгч уран бүтээлчид зохих төлбөр төлнө.

43.8.Гэрээнд өөрөөр заагаагүй бол аливаа этгээд нийтэд тоглохдоо гүйцэтгэгч уран бүтээлчийн тоглолт болон тоглолтын бичлэгийг ашигласан бол гүйцэтгэгч уран бүтээлчид зохих төлбөр төлнө.

43.9.Гэрээнд өөрөөр заагаагүй бол гүйцэтгэгч уран бүтээлч нь тоглолтын бичлэг болон түүний хуулбарыг түрээсээр ашиглуулсны зохих төлбөр авах эрхтэй.

43.10.Гүйцэтгэгч уран бүтээлч нь энэ хуулийн 43.2-т заасан эрхээ хэрэгжүүлэхдээ зохиогчийн эрхийг зөрчихгүй.

44 дүгээр зүйл.Фонограм бүтээгчийн эрх

44.1.Фонограм бүтээгч нь өөрийн фонограмын хувьд дараахь үйл ажиллагааг зөвшөөрөх болон хориглох онцгой эрхтэй:

- 44.1.1.фонограмыг хуулбарлах;
- 44.1.2.фонограмыг түгээх;
- 44.1.3.фонограмын эх хувь болон хуулбарыг түрээслүүлэх, зээлдүүлэх;
- 44.1.4.фонограмыг интерактив дамжуулах.

44.2.Гэрээнд өөрөөр заагаагүй бол өргөн нэвтрүүлгийн байгууллага нь фонограмыг дамжуулах, эсхүл өргөн нэвтрүүлэх бол фонограм бүтээгчид зохих төлбөр төлнө.

44.3.Гэрээнд өөрөөр заагаагүй бол интернетийн үйлчилгээ түгээгч, олон сувгийн дамжуулагч, агрегатор, цахим хуудас эрхлэгч, харилцаа холбооны үйлчилгээ үзүүлэгч нь фонограмыг хуулбарлах, дамжуулах, дахин дамжуулах, интерактив дамжуулах, түгээх бол фонограм бүтээгчид зохих төлбөр төлнө.

44.4.Гэрээнд өөрөөр заагаагүй бол аливаа этгээд нийтэд тоглохдоо фонограмыг ашигласан бол фонограм бүтээгчид зохих төлбөр төлнө.

44.5.Гэрээнд өөрөөр заагаагүй бол фонограм бүтээгч нь фонограмыг түрээсээр ашиглуулсны зохих төлбөр авах эрхтэй.

44.6.Фонограм бүтээгч нь энэ хуулийн 44.1-д заасан эрхээ хэрэгжүүлэхдээ зохиогчийн эрхийг зөрчихгүй.

45 дугаар зүйл.Өргөн нэвтрүүлгийн байгууллагын эрх

45.1.Өргөн нэвтрүүлгийн байгууллага өөрийн нэвтрүүлэгтэй холбоотой дараахь үйл ажиллагааг хориглох болон зөвшөөрөх онцгой эрхтэй:

- 45.1.1.нэвтрүүлгийн бичлэг хийх;
- 45.1.2.нэвтрүүлгийн бичлэгийг хуулбарлах;
- 45.1.3.нэвтрүүлгийг дамжуулах;
- 45.1.4.нэвтрүүлгийг дахин дамжуулах;
- 45.1.5.нэвтрүүлгийг түгээх.

45.2.Олон сувгийн дамжуулагчид энэ хуулийн 45.1-д заасан эрх хамаарахгүй.

45.3.Өргөн нэвтрүүлгийн байгууллага нь энэ хуулийн 45.1-д заасан эрхээ хэрэгжүүлэхдээ зохиогчийн эрхийг зөрчихгүй.

46 дугаар зүйл.Дуу авиа бүхий дүрст бүтээлийн анхны бичлэгийн продюсерийн эрх

46.1.Дуу авиа бүхий дүрст бүтээлийн анхны бичлэгийн продюсер нь бичлэгтэй холбоотой дараахь үйл ажиллагааг зөвшөөрөх болон хориглох онцгой эрхтэй:

- 46.1.1.хуулбарлах;
- 46.1.2.түгээх;
- 46.1.3.түрээслүүлэх, зээлдүүлэх;
- 46.1.4.интерактив дамжуулах.

46.2.Дуу авиа бүхий дүрст бүтээлийн анхны бичлэгийн продюсер нь энэ хуулийн 46.1-д заасан эрхээ хэрэгжүүлэхдээ зохиогчийн эрхийг зөрчихгүй.

47 дугаар зүйл.Хамаарах эрхийн хугацаа

47.1.Энэ хуулийн 41.1-д заасан хамаарах эрх эдлэх этгээд болон хамаарах эрх эзэмшигчийн хамаарах эрхийн объектыг хамгаалах хугацаа нь хамаарах эрхийн объектийг туурвисан, эсхүл гүйцэтгэсэний дараа жилийн 1 дүгээр сарын 1-нээс эхлэн 50 жилийн хугацаанд хүчин төгөлдөр байна.

48 дугаар зүйл.Хамаарах эрхийн объектийг ашиглах

48.1.Энэ хуулийн 41.1-д заасан хамаарах эрх эдлэх этгээд болон хамаарах эрх эзэмшигчийн хамаарах эрхийн объектыг эрх шилжүүлэх гэрээ эсхүл лицензийн гэрээний дагуу ашиглуулж болох бөгөөд энэ хуулийн 28 дугаар зүйлийг баримтална.

49 дүгээр зүйл.Эрх шилжүүлэх гэрээ болон лицензийн гэрээ

49.1.Гүйцэтгэгч уран бүтээлчийн онцгой эрхийг гэрээний үндсэн дээр бүрэн, эсхүл хэсэгчлэн бусад этгээдэд шилжүүлж болно. Эрх шилжүүлэх гэрээнд энэ хуулийн 28, 30 дугаар зүйлийг баримтална.

49.2.Гүйцэтгэгч уран бүтээлчийн онцгой эрхийг лицензийн гэрээний үндсэн дээр бүрэн эсхүл хэсэгчлэн бусад этгээдэд ашиглуулж болно. Лицензийн гэрээнд энэ хуулийн 28, 29 дугаар зүйлийг баримтална.

50 дугаар зүйл.Хамаарах эрхийг хязгаарлах

50.1.Энэ хуулийн 41.1-д заасан хамаарах эрх эдлэх этгээд болон хамаарах эрх эзэмшигчийн зүй ёсны ашиглалттай зөрчилдөхгүйгээр, эрх, хууль ёсны ашиг сонирхлыг хөндөлгүйгээр хамаарах эрхийн объектыг энэ хуулийн 31-40 дүгээр зүйлд

заасан үндэслэл, нөхцөлийн дагуу зөвшөөрөлгүйгээр, үнэ төлбөргүйгээр ашиглаж болно.

50.2.Энэ хуулийн 50.1-д зааснаар хамаарах эрхийн объектыг ашиглах тохиолдолд эх сурвалжыг заавал дурдана.

ДОЛДУГААРБҮЛЭГ ЗОХИОГЧИЙН ЭРХИЙГ ХАМГААЛАХ БАЙГУУЛЛАГА

51 дүгээр зүйл.Оюуны өмчийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага

51.1.Зохиогчийн эрхийг хамгаалах төрийн бодлогыг хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааг оюуны өмчийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага эрхлэн дараахь чиг үүргийг гүйцэтгэнэ:

51.1.1.зохиогчийн эрхийн тухай хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэх ажлыг улсын хэмжээнд зохион байгуулах;

51.1.2.зохиогчийн эрхийн тухай хууль тогтоомжийг сурталчлах, боловсронгуй болгох;

51.1.3.Монгол Улсын хууль тогтоомжийг зохиогчийн эрх болон хамаарах эрхийн хамгаалалтын талаар Монгол Улсын нэгдэн орсон олон улсын гэрээ, конвенцид нийцүүлэх, нэмэлт, өөрчлөлт оруулах талаар санал боловсруулах;

51.1.4.зохиогч, гүйцэтгэгч уран бүтээлчийн эдийн бус баялгийн эрхийг хамгаалах;

51.1.5.хамтын удирдлагын байгууллага, бүтээл ашиглагчдын ашгийн бус байгууллага болон төрийн байгууллагыг зохиогчийн эрхийн талаар мэдээллээр хангах, зөвлөгөө өгөх, мэргэжил арга зүйн удирдлагаар хангах;

51.1.6.зохиогчийн эрхийг хамгаалах ижил төрлийн чиг үүрэг бүхий гадаад орны төрийн байгууллагатай хамтран ажиллах;

51.1.7.зохиогчийн эрх болон хамаарах эрх эзэмшигчийн эрх ашгийг хамгаалах, тэдний бүтээн туурвих үйл ажиллагааг дэмжих, оюуны өмчийн эрх зүйн мэдлэгийг дээшлүүлэхэд чиглэсэн үйл ажиллагаа явуулах;

51.1.8.энэ хуулийн 52 дугаар зүйлд заасан хамтын удирдлагын байгууллагуудыг мэргэжил, арга зүйн удирдлагаар хангах, хамтран ажиллах;

51.1.9.зохиогчийн эрх болон хамаарах эрх эзэмшигчийн хүсэлтээр зохиогчийн эрх, хамаарах эрхийн объектыг бүртгэх, бүртгүүлсэн бүтээлийн сан байгуулах;

51.1.10.оюуны өмчийн хууль тогтоомжийн биелэлтэд тавих улсын хяналтыг хэрэгжүүлэх, оюуны өмчийн улсын байцаагч ажиллуулах;

51.1.11.зохиогчийн эрхийн зөрчлийг арилгах, урьдчилан сэргийлэхэд чиглэсэн үйл ажиллагаа явуулах, зохиогчийн эрхтэй холбоотой маргааныг шийдвэрлэхэд лавлагаа гаргаж өгөх;

51.1.12.ардын урлагийн бүтээлийг хамгаалах чиглэлээр иргэд, байгууллагуудтай хамтран ажиллах;

51.1.13.энэ хуулийн шаардлага хангасан хамтын удирдлагын байгууллагад зөвшөөрөл олгох, гэрээ байгуулах, үйл ажиллагаанд хяналт тавих, үр дүнг тооцож, тайлагнах.

51.2.Хараагүй болон харааны бэрхшээлтэй, хэвлэмэл бүтээл ашиглах хязгаарлагдмал чадамжтай хүний хэрэгцээнд зориулан зохиогч, эрх эзэмшигчийн зөвшөөрөлгүйгээр бүтээлийг ашиглуулах зорилгоор хилээр нэвтрүүлэх зөвшөөрөл олгох эрх бүхий этгээдийг оюуны өмчийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага тогтооно.

51.3.Оюуны өмчийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага үйл ажиллагааныхаа орлогоор санхүүжих бөгөөд үйлчилгээний хөлсний хэмжээг оюуны өмчийн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн тогтооно.

52 дугаар зүйл.Хамтын удирдлагын байгууллага

52.1.Зохиогчийн эрх болон хамаарах эрх эзэмшигчид бүтээл ашиглах онцгой эрхээ хэрэгжүүлэх, хамгаалуулах зорилгоор хамтын удирдлагын байгууллагад зөвшөөрөл олгох замаар хамтын удирдлагын байгууллагыг байгуулах эрхтэй.

52.2.Хамтын удирдлагын байгууллагыг зохиогчийн эрхийн бүтээл, хамаарах эрхийн объектын төрөл, ангилал тус бүрээр дагнан байгуулна.

52.3.Хамтын удирдлагын байгууллагыг зохиогч болон хамаарах эрх эзэмшигчдийн санаачлагаар байгуулна.

52.4.Энэ хуулийн 52.8-д заасан шаардлага хангасан хамтын удирдлагын байгууллага нь зохиогчийн эрхийг хэрэгжүүлэх болон хамгаалах үйл ажиллагаа явуулахдаа оюуны өмчийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагаас зөвшөөрөл авч, хамтран ажиллах гэрээ байгуулан ажиллана.

52.5.Хамтын удирдагын байгууллага нь зохиогчийн эрхийг хэрэгжүүлэх болон хамгаалах үйл ажиллагаа явуулах зөвшөөрөл авахдаа доор дурдсан баримт бичгийг бүрдүүлнэ:

52.5.1.хамтын удирдлагын байгууллагыг үүсгэн байгуулах гэрээ, дүрэм;

52.5.2.хамтын удирдлагын байгууллагын үүсгэн байгуулагч, удирдах зөвлөл, нийт гишүүдийн нэр, хаяг, тоо, бусад мэдээлэл;

52.5.3.хамтын удирдлагын байгууллагын удирдлагын бүтцийн талаарх мэдээлэл, гүйцэтгэх удирдлагын нэр, хаяг;

52.5.4.санал болгож байгаа бүтээл ашиглалтын төлбөрийн хэмжээ;

52.5.5.бүтээл ашигласны төлбөр хураан авах, хуваарилах журам;

52.5.6.гишүүдийн бүтээл, зохиогчийн эрх, хамаарах эрхийн жагсаалт, бүртгэлийн тооны талаарх мэдүүлэг;

52.5.7.эхний 3 жилийн зохиогчийн эрх, хамаарах эрхийг үр дүнтэй хэрэгжүүлэх, хамгаалах чиглэлээр хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны төлөвлөгөө (орлого, зарлага, зохион байгуулалтын бүтэц зэргийг хамааруулна).

52.6.Хамтрын ажиллах гэрээний загварыг оюуны өмчийн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн батална.

52.7.Хамтын удирдлагын байгууллага нь энэ хуулийн 52.4-т заасан зөвшөөрлийг авахад дараахь шаардлагыг хангасан байна:

52.7.1.ашгийн төлөө бус хуулийн этгээд байх;

52.7.2.зөвхөн зохиогчийн эрх болон хамаарах эрх эзэмшигчийг гишүүнчлэлд хамруулсан байх;

52.7.3.зохиогчийн эрх болон хамаарах эрх эзэмшигчийн төлөөлөх эрх олгох зөвшөөрлийг бичгээр авсан байх;

52.7.4.бүтээл ашиглалтын төлбөрийг хураах, цуглуулах, хуваарилах арга, хэлбэр болон гишүүдийнхээ эрхийг хэрэгжүүлэх, хамгаалах удирдлагын зохион байгуулалтын бүтэц нь тодорхой, оновчтой байх;

52.7.5.гүйцэтгэх удирдлага болон ажилтнууд нь холбогдох зохиогчийн эрх болон хамаарах эрхийн талаар 40 хүртэлх цагийн сургалтанд хамрагдсан байх.

52.8.Энэ хуулийн 52.5, 52.7-д заасан шаардлагыг хангаагүй, бүрдэл дутуу, хуурамчаар бүрдүүлсэн, эсхүл санал болгож байгаа бүтээл ашиглалтын төлбөрийн хэмжээг Зохиогчийн болон хамаарах эрхийн зөвлөл үндэслэлгүй гэж үзсэн бол оюуны өмчийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага зөвшөөрөл олгохоос татгалзана.

52.9.Энэ хуулийн 52.5.4-т заасан бүтээл ашиглалтын төлбөрийн хэмжээг Зохиогчийн болон хамаарах эрхийн зөвлөл батална.

53 дугаар зүйл.Хамтын удирдлагын байгууллагын үйл ажиллагаа

53.1.Хамтын удирдлагын байгууллагын үйл ажиллагаа нь нийтэд болон гишүүдэд ил тод, нээлттэй байх зарчимд үндэслэнэ.

53.2.Хамтын удирдлагын байгууллага нь зохиогчийн эрх болон хамаарах эрх эзэмшигчдийг төлөөлж, тэдний нэрийн өмнөөс, тэднээс олгосон бүрэн эрхийн хүрээнд дараахь үйл ажиллагаа явуулна:

53.2.1.бүтээлийг нь ашиглуулах талаар гишүүн зохиогч болон эрх эзэмшигчтэй гэрээ байгуулах;

53.2.2.бүтээл ашиглах лиценз авсан этгээдтэй батлагдсан тарифын дагуу төлбөрийг хураан авах;

53.2.3.авсан төлбөрөөс зохиогчийн эрх болон хамаарах эрх эзэмшигчид хуваарилан олгох;

53.2.4.гишүүн зохиогчийн бүтээлийг хууль бусаар ашигласан тухай мэдээллийн дагуу оюуны өмчийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагад санал тавьж шийдвэрлүүлэх, хуульд заасан арга хэмжээ авахуулах;

53.2.5.зохиогчийн эрх болон хамаарах эрх эзэмшигчдийн эрхийг гэрээгээр тусгайлан олгосон эрхийн хүрээнд төлөөллийн итгэмжлэлгүйгээр шүүх болон бусад төрийн байгууллагад төлөөлөн эрхийг хамгаалах;

53.2.6.гадаад орны ижил төрлийн хамтын удирдлагын байгууллагатай хамтран ажиллах, харилцан төлөөллийн гэрээ байгуулах;

53.2.7.гэрээнд заасан бусад эрх, үүргийг хэрэгжүүлэх.

53.3.Хамтын удирдлагын байгууллагын зохиогчийн эрх болон хамаарах эрх эзэмшигчийн бүтээл ашиглах онцгой эрхийг төлөөлөн хэрэгжүүлэх болон үйл ажиллагаанд баримтлах журмыг оюуны өмчийн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн батална.

53.4.Хамтын удирдлагын байгууллагад зөвшөөрөл олгох, байгууллагын үйл ажиллагаанд хяналт тавих, үнэлэх журмыг оюуны өмчийн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн батална.

53.5.Хамтын удирдлагын байгууллага нь жил бүрийн 04 дүгээр сарын 01-ний өдрийн дотор оюуны өмчийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагад дараахь мэдээллийг ирүүлнэ:

53.5.1.үйл ажиллагааны болон санхүүгийн тайлан;

53.5.2.хураасан төлбөр, хуваарилалтын дэлгэрэнгүй мэдээлэл;

53.5.3.бүтээлийг ашиглуулахаар байгуулсан гэрээний мэдээлэл;

53.5.4.гишүүдэд тайлан тавьсан тухай хурлын тэмдэглэл.

53.6.Хамтын удирдлагын байгууллагын үйл ажиллагааны тайланд дараахь мэдээллийг тусгасан байна:

53.6.1.тухайн жилийн санхүүгийн мэдээлэл (үүнд зохиогчийн эрх болон хамаарах эрхийн төрөл, ангилал тус бүрт цуглуулсан төлбөрийн мэдээлэл, гишүүдэд хуваарилсан төлбөрийн дүн, захиргааны зардал болон төлөгдөөгүй бүтээл ашиглалтын төлбөрийн дүн багтана);

53.6.2. тухайн жилд хэрэгжүүлсэн үйл ажиллагааны тайлан (үүнд хамтын удирдлагын байгууллагын байгуулсан лицензийн гэрээний тоо, үнийн дүн, гэрээний хэрэгжилтийн талаарх дэлгэрэнгүй мэдээлэл багтана);

53.6.3. удирдлага зохион байгуулалтын бүтэц;

53.6.4. бусад хамтын удирдлагын байгууллагатай хэрэгжүүлсэн хамтын ажиллагааны талаарх мэдээлэл;

53.6.5. хамтын удирдлагын байгууллагын дүрэмд заасан бол соёл, урлаг, боловсролыг дэмжих, хөгжүүлэх чиглэлээр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний талаарх мэдээлэл.

54 дүгээр зүйл. Хамтын удирдлагын байгууллагын үүрэг

54.1. Хамтын удирдлагын байгууллага нь зохиогчийн эрх болон хамаарах эрх эзэмшигчийн эрх ашигт нийцсэн үйл ажиллагаа явуулах талаар дараахь үүрэг хүлээнэ:

54.1.1. зохиогчийн эрх болон хамаарах эрх эзэмшигчид бүтээл ашигласны төлбөрийг олгохдоо тухайн бүтээлийг ашигласантай холбогдолтой мэдээллийг танилцуулах;

54.1.2. лицензийн дагуу хураан авсан бүтээл ашигласны төлбөрийг зохиогчийн эрх болон хамаарах эрх эзэмшигчид хуваарилан олгох;

54.1.3. бүтээл ашигласантай холбогдуулан хураан авсан төлбөрөөс үйл ажиллагааны зардлыг хасч зохиогчийн эрх болон эрх эзэмшигчдэд тогтмол хугацаанд бүтээл ашиглалтын хэмжээгээр хувь тэнцүүлэн хуваарилах.

54.1.4. энэ хуулийн дагуу эрх бүхий этгээдээс өгсөн үүрэг даалгаврыг биелүүлэх, үүсгэн байгуулах баримт бичиг, дүрэмд орсон өөрчлөлтийг мэдэгдэх.

54.2. Төлбөр хураах авах, хуваарилахтай холбоотой журам болон үйл ажиллагааны зардалд зарцуулах хувь хэмжээг бүх гишүүдийн хурлаар батална.

54.3. Хамтын удирдлагын байгууллага нь үйл ажиллагааны зардлыг суутгасны дараа бүтээл ашигласны төлбөрийг баталсан хуваарилалтын журмын дагуу гишүүдэд хуваарилна.

54.4. Хамтын удирдлагын байгууллагын үйл ажиллагааны зардал нь бүтээл ашиглалтын нийт төлбөрийн дүнгийн 20 хувиас ихгүй байна.

54.5. Хамтын удирдлагын байгууллагын гишүүн хамтын удирдлагын байгууллагын үйл ажиллагаа, бүтээл ашиглалтын тариф, төлбөр хуваарилалтын журам, өөрийн бүтээлийн ашиглалтын талаарх дэлгэрэнгүй мэдээллийг хамтын удирдлагын байгууллагаас шаардах эрхтэй.

54.6. Хамтын удирдлагын байгууллагын санхүүгийн тайланд аудит хийлгэсэн байна.

54.7.Хамтын удирдлагын байгууллагын үйл ажиллагаа болон санхүүгийн тайлан олон нийтэд болон гишүүдэд нээлттэй байна.

55.Хамтын удирдлагын байгууллагын үйл ажиллагаанд тавих хяналт

55.1.Хамтын удирдлагын байгууллагын үйл ажиллагаанд оюуны өмчийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага хяналт тавина.

55.2.Хамтын удирдлагын байгууллага энэ хуулийг зөрчиж үйл ажиллагаа явуулсан бол зөрчлийг арилгах хугацаатай үүрэг даалгавар өгч, биелэлтийг хангуулна.

55.3.Оюуны өмчийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага дараахь тохиолдолд хамтын удирдлагын байгууллагын үйл ажиллагаа явуулах зөвшөөрлийг 3 сар хүртэл хугацаагаар түдгэлзүүлнэ:

55.3.1.батлагдсан төлбөрөөс илүү хэмжээгээр төлбөр хураан авсан;

55.3.2.батлагдсан төлбөр дээр нэмэлт төлбөр ногдуулж авсан;

55.3.3.энэ хуулийн 53.6, 53.7-д заасан тайлан, мэдээг ирүүлээгүй;

55.3.4.энэ хуулийн 55.2-т заасны дагуу өгсөн үүрэг даалгаврыг биелүүлээгүй.

55.4.Оюуны өмчийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага дараахь тохиолдолд хамтын удирдлагын байгууллагатай байгуулсан хамтран ажиллах гэрээг цуцалж, үйл ажиллагаа эрхлэх зөвшөөрлийг хүчингүй болгоно:

55.4.1.энэ хууль болон хамтран ажиллах гэрээнд заасан үүргээ удаа дараа биелүүлээгүй, эсхүл зохиогчийн эрх, хууль ёсны ашиг сонирхлыг ноцтой зөрчиж үйл ажиллагаа явуулсан;

55.4.2.хууран мэхэлж, эсхүл хууль бус аргаар зөвшөөрөл авсан нь нотлогдсон;

55.4.3.энэ хуульд заасан тайлан, мэдээг худал мэдүүлсэн нь нотлогдсон;

55.4.4.үйл ажиллагаагаа ашгийн төлөө болгож өөрчилсөн;

55.4.5.үйл ажиллагаа эрхлэх зөвшөөрлийг түдгэлзүүлэх шийдвэрийг үл харгалзан үйл ажиллагаа үргэлжлүүлэн явуулсан;

55.4.6.үйл ажиллагаа эрхлэх зөвшөөрөл олгосноос хойш 1 жилийн дотор үйл ажиллагаа эрхлээгүй, эсхүл 1 жилээс дээш хугацаагаар үйл ажиллагаа явуулаагүй.

55.5.Энэ хуулийн 55.3, 55.4-т заасны дагуу гаргасан шийдвэрийг оюуны өмчийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага нийтэд мэдээлнэ.

55.6.Энэ хуулийн 55.3, 55.4-т заасан оюуны өмчийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагын шийдвэрийг хамтын удирдлагын байгууллага үндэслэлгүй гэж үзвэл Захиргааны ерөнхий хуульд заасан журмын дагуу гомдол гаргаж болно.

55.7.Хамтын удирдлагын байгууллагыг татан буулгах тохиолдолд оюуны өмчийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагаас зөвшөөрөл авна.

56 дугаар зүйл.Гадаад орны зохиогчийн эрх болон хамаарах эрхийн хамтын удирдлагын байгууллагатай харилцах

56.1.Монгол Улсын нутаг дэвсгэр дээр ашиглагдаж байгаа гадаадын иргэдийн шинжлэх ухаан, утга зохиол, урлагийн бүтээлийн зохиогчийн эрх, хамаарах эрхийг тухайн орны ижил төрлийн хамтын удирдлагын байгууллагатай байгуулсан хоёр талын гэрээ болон олон талын гэрээний дагуу хэрэгжүүлнэ.

56.2.Гадаад орны бүтээл ашиглагч нь тухайн орны хамтын удирдлагын байгууллагатай байгуулсан гэрээний дагуу бүтээл ашиглана.

57 дугаар зүйл.Зохиогчийн болон хамаарах эрхийн зөвлөл

57.1.Зохиогчийн болон хамаарах эрхийн зөвлөл /цаашид “Зөвлөл” гэх/ нь зохиогчийн эрхийн хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангах чиглэлээр оюуны өмчийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагад зөвлөх, хянах, гомдлыг урьдчилан шийдвэрлэх чиг үүрэг бүхий орон тооны бус зөвлөл байна.

57.2.Зөвлөл нь дарга, 14 гишүүнээс бүрдэнэ.

57.3.Зөвлөлийн ажлын албаны чиг үүргийг оюуны өмчийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага хэрэгжүүлнэ.

57.4.Зөвлөлийн даргад оюуны өмчийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, гишүүдэд оюуны өмчийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага нэр дэвшүүлнэ.

57.5.Зөвлөлийн бүрэлдэхүүнд оюуны өмчийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, оюуны өмчийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага, соёлын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага, хамтын удирдлагын байгууллага, бүтээл ашиглагч болон оюуны өмчийн судлаач, шинжээч нарын төлөөллөөс бүрдсэн байна.

57.6.Зөвлөлийн дарга болон гишүүдийг оюуны өмчийн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүний шийдвэрээр 4 жилийн хугацаатайгаар томилж, чөлөөлнө.

57.7.Зөвлөлийн дарга болон гишүүнээр хууль, оюуны өмчийн эрх зүй, эдийн засаг, бизнес, соёл урлагийн чиглэлээр мэргэжил эзэмшсэн, ажлын дадлага туршлагатай Монгол Улсын иргэнийг томилно.

57.8.Зөвлөлийн бүрэлдэхүүн, үйл ажиллагааны дүрмийг оюуны өмчийн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн батална.

58.Зөвлөлийн чиг үүрэг

58.1.Зөвлөл нь доор дурдсан чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ:

58.1.1.зохиогчийн эрх, хамаарах эрхийг хэрэгжүүлэх, хамгаалахтай холбоотой асуудлаар зөвлөмж, дүгнэлт гаргах;

57.1.2.хамтын удирдлагын байгууллагаас санал болгож байгаа бүтээл ашиглалтын тарифыг хянан батлах, төлбөртэй холбоотой маргааныг урьдчилан хянан шийдвэрлэх;

57.1.3.хамтын удирдлагын байгууллага болон бүтээл ашиглагчдын хооронд үүссэн маргааныг урьдчилан хянан шийдвэрлэх;

57.1.4.хамтын удирдлагын байгууллага болон гишүүдийн хооронд үүссэн маргааныг урьдчилан хянан шийдвэрлэх;

57.1.5.хууль тогтоомжид заасан болон оюуны өмчийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагаас даалгасан бусад чиг үүрэг.

58.2.Зөвлөл нь хамтын удирдлагын байгууллагаас санал болгож байгаа бүтээл ашиглалтын тарифын нөхцөл нь зах зээлийн үнэлгээнээс хэт өндөр, бүтээлийн хэвийн ашиглалт болон зохиогч, хамаарах эрх эзэмшигчийн эрх, хууль ёсны ашиг сонирхолд сөрөг нөлөө үзүүлэх магадлалтай гэж үзвэл энэ талаарх саналаа оюуны өмчийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагад хүргүүлнэ.

58.3.Зөвлөлийн маргаан шийдвэрлэх, зуучлах, бүтээл ашиглалтын тариф батлах болон бусад үйл ажиллагаанд баримтлах журмыг оюуны өмчийн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн батална.

58.4.Зөвлөлийн гишүүдийн ажлын хөлс, захиргааны зардлыг үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжүүлнэ.

59.Зөвлөлийн хуралдаан, шийдвэр

59.1.Зөвлөлийн үйл ажиллагааны үндсэн хэлбэр хуралдаан байна.

59.2.Зөвлөлийг бүх гишүүдийн гуравны хоёроос доошгүй гишүүний ирцтэйгээр хуралдуулж, хуралдаанд оролцсон гишүүдийн олонхийн саналаар асуудлыг шийдвэрлэнэ.

59.3.Зөвлөлийн шийдвэр нь тогтоол хэлбэртэй байх бөгөөд Зөвлөлийн дарга гарын үсэг зурж баталгаажуулсан байна.

59.4.Зөвлөл нь зохиогчийн эрхийн хууль тогтоомж зөрчигдөхөөс урьдчилан сэргийлэх, маргаан үүссэн шалтгаан, түүний нөхцөлийг арилгуулах зорилгоор зөвлөмж, дүгнэлт гаргах эрхтэй.

НАЙМДУГААР БҮЛЭГ ЗОХИОГЧИЙН ЭРХИЙГ ХАМГААЛАХ, ЗОХИОГЧИЙН ЭРХ ЗӨРЧИГЧДӨД ХҮЛЭЭЛГЭХ ХАРИУЦЛАГА

60 дугаар зүйл.Цахим болон харилцаа холбооны бусад сүлжээнд зохиогчийн эрхийг хамгаалах

60.1.Интернетийн үйлчилгээ түгээгч, агрегатор, цахим хуудас эрхлэгч, харилцаа холбооны үйлчилгээ үзүүлэгч, өргөн нэвтрүүлгийн байгууллага болон олон сувгийн дамжуулагч нь өөрийн сервер, сүлжээ, санд зохиогчийн эрхийн зөрчил гаргахгүй байх, зохиогч болон эрх эзэмшигчийг эрхээ хэрэгжүүлэх боломжоор хангах үүрэгтэй.

60.2.Энэ хуулийн 60.1-д заасан этгээд нь зохиогч болон хамаарах эрх эзэмшигчийн эрх зөрчигдөж байгаа тухай мэдээллийг хүлээн авах нөхцөлийг бүрдүүлэх, зөрчлийн тухай мэдэгдсэн даруй тухайн зөрчилтэй бүтээл, хамаарах эрхийн объект ашиглалтыг зогсоох, хаах үүрэг хүлээнэ.

60.3.Энэ зүйлийн 60.1, 60.2-т заасан үүргээ биелүүлээгүй этгээд оюуны өмчийн улсын байцаагч Зөрчлийн тухай хуульд заасан хариуцлага оногдуулна.

60.4.Оюуны өмчийн улсын байцаагч зохиогч, эрх эзэмшигчийн эрх, хууль ёсны ашиг сонирхлыг хамгаалах нэн яаралтай арга хэмжээ авах үүднээс энэ хуулийн 58.2-т заасан зөрчилтэй үйлдлийг зохиогч, эрх эзэмшигчийн хүсэлтээр зогсоох, түдгэлзүүлэх арга хэмжээг нэн даруй авах эрхтэй.

60.5.Энэ хуулийн 60.1, 60.2-т заасны дагуу зөрчилтэй бүтээл, хамаарах эрхийн объект ашиглахыг зогсоосон, хаасантай холбоотой маргааныг шүүх шийдвэрлэнэ.

60.6.Тус улсын нутаг дэвсгэр дээр бүтээл ашиглах онцгой эрхийг авсан этгээд зохиогчийн эрхийн зөрчлийг арилгуулах арга хэмжээг авахыг шаардах эрхтэй.

60.7.Энэ хуулийн 60.6-д заасан шаардах эрхийг гэрээгээр олгосон нөхцөлд хэрэгжүүлнэ.

61 дүгээр зүйл.Технологийн хамгаалалтын арга хэмжээ

61.1.Зохиогчийн эрхийн зөрчил гаргахаас урьдчилан сэргийлэх зорилгоор зохиогч, эрх эзэмшигч нь нэвтрэх эрхийг хянах, хамгаалах, хяналт тавих зэргээр технологийн үр дүнтэй арга хэмжээг авч хэрэгжүүлнэ.

61.2.Зохиогч, зохиогчийн эрх эзэмшигч технологийн хамгаалалтын арга хэмжээг нэвтрэх эрхийг хянах, хамгаалах, хяналт тавих үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх замаар хэрэгжүүлнэ.

61.3.Энэ хуулийн 61.1-д заасан технологийн хамгаалалтын арга хэмжээг Засгийн газраас баталсан журмын дагуу авч хэрэгжүүлнэ.

62 дугаар зүйл.Эрхийн удирдлагын мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг

62.1.Энэ хуулиар хамгаалагдсан аливаа эрхийг зөрчихөд хүргэх, зөрчих боломж олгох, зөрчихөд туслах, зөрчлийг нуун дарагдуулах үйлдлийг мэдсээр байж, эсхүл мэдэх боломжтой байж санаатайгаар үйлдсэн, эсхүл үйлдэж байгаа аливаа этгээдийн эсрэг эрх зүйн хамгаалалтын зохистой, үр дүнтэй арга хэмжээ авах боломжоор хангах ба үүнд дараахь үйлдэл хамаарна:

62.1.1.эрхийн удирдлагын талаарх аливаа цахим мэдээллийг зөвшөөрөлгүйгээр устгах, эсхүл өөрчлөх;

62.1.2.эрхийн удирдлагын тухай цахим мэдээллийг зөвшөөрөлгүйгээр устгасан, эсхүл өөрчилсөн гэдгийг мэдсэн хэрнээ бүтээл, эсхүл бүтээлийн хуулбарыг зөвшөөрөлгүйгээр түгээх, түгээх зорилгоор импортлох, өргөн нэвтрүүлгээр дамжуулах, мэдээлэх, эсхүл нийтийн хүртээл болгох.

63 дугаар зүйл.Зохиогч болон гүйцэтгэгч уран бүтээлчийн эдийн бус баялгийн эрхийг хамгаалах

63.1.Бүтээлийн халдашгүй байдал болон зохиогч болон гүйцэтгэгч уран бүтээлчийн эдийн бус баялгийн эрхийг зөрчсөн тохиолдолд зохиогч болон гүйцэтгэгч уран бүтээлч, нас барсан тохиолдолд түүний хууль ёсоор буюу гэрээслэлээр өвлөгч болон эрх залгамжлагч, өвлөгч нь өв залгамжлалаас татгалзсан бол оюуны өмчийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага нь зөрчигдсэн эрхийг зохих журмын дагуу сэргээн тогтоохыг уг эрхийг зөрчсөн этгээдээс шаардах, шүүхэд гомдлоо гаргаж шийдвэрлүүлэх эрхтэй.

64 дүгээр зүйл.Зохиогчийн эрх, хамаарах эрхийн хэрэгжилтийг хангах, зохиогчийн эрх, хамаарах эрхийг зөрчих

64.1.Зохиогчийн эрх болон хамаарах эрхээр хамгаалах бүтээлийн зохиогчийн эрх, хамаарах эрхийг дараахь тохиолдолд зөрчсөнд тооцно:

64.1.1.зохиогчийн эрх, хамаарах эрхийн бүтээлийг зохиогч эрх болон хамаарах эрх эзэмшигчийн зөвшөөрөлгүйгээр, гэрээ байгуулалгүйгээр ашиглах, гэрээний нөхцөл, журмыг зөрчих;

64.1.2.зохиогчийн эрх, хамаарах эрхийн зөрчилтэй бараа бүтээгдэхүүнийг ашгийн зорилгоор үйлдвэрлэх, импортлох, экспортлох, түгээх, тээвэрлэх;

64.1.3.энэ хууль болон гэрээнд заасан төлбөрийг төлөхөөс татгалзах;

64.1.4.зохиогч болон гүйцэтгэгч уран бүтээлчийн эдийн бус баялгийн эрхийг зөрчих;

64.1.5.интернетийн /цахим/ холбоос хийх, олон нийтийн сүлжээнд зөвшөөрөлгүйгээр байршуулах, хөгжүүлэлт хийх.

65 дугаар зүйл.Зохиогчийн эрх болон түүнд хамаарах эрхийн хууль тогтоомж зөрчигчдөд хүлээлгэх хариуцлага

65.1.Зохиогчийн эрх болон түүнд хамаарах эрхийн тухай хууль тогтоомж зөрчсөн этгээдэд Эрүүгийн хууль, эсхүл Зөрчлийн тухай хуульд заасан хариуцлага хүлээлгэнэ.

65.2.Бүтээл ашиглах онцгой эрхийг зөрчсөнөөс учирсан эд хөрөнгийн хохирлыг нөхөн төлүүлэх асуудлыг Монгол Улсын Иргэний хуулийн дагуу шийдвэрлэнэ.

65.3.Эрх нь зөрчигдсөн зохиогчийн эрх болон хамаарах эрх эзэмшигч хүсэлт гаргасан тохиолдолд түүнд зөрчилтэй бүтээгдэхүүнийг хохирлынх нь төлбөрт тооцон шилжүүлэх, хүсэлт гаргаагүй бол зөрчилтэй бараа, бүтээгдэхүүнийг устгах арга хэмжээг авна.

65.4.Энэ хуулийг зөрчиж, зохиогчийн эрхийн бүтээл болон хамаарах эрхийн бүтээлийг ашиглах болон хуулбарлахад ашигласан эд зүйл, техник хэрэгслийг хураан авч, улсын орлого болгоно.

66 дугаар зүйл.Шилжилтийн зохицуулалт

66.1.1993 оны 09 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс өмнө туурвисан бүтээлийн зохиогчийн эрх болон хамаарах эрхийг энэ хуулийн дагуу хамгаална.

66.2.1993 оны 09 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс өмнө үүссэн зохиогчийн эрхийн бүтээл болон хамаарах эрхийн объектын ашиглалттай холбоотой харилцаанд энэ хууль буцаан үйлчлэхгүй.

66.3.Зохиогчийн эрхийн хамгаалалтын хугацаа дууссан бүтээлийн зохиогчийн нэр, нэр төр, алдар хүндийг оюуны өмчийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага хамгаална.

Гарын үсэг